

Izhaja vsak dan s jutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. — Posamezna številka Din 1—, na 16 straneh Din 2—, mesečna naročnina Din 20—, za tujino Din 30—. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva ulica 23. Telefon uredništva 30-70, 30-69 in 30-71.

Jugoslovan

Rokopisov ne vračamo. — Oglasi po tarifi in dogovoru.

Uprava
v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-68,
Podružnica v Mariboru, Aleksan-
drova cesta št. 24, telefon 29-60,
Podružnica v Celju,
Sloški trg št. 4.

Št. 93

Ljubljana, petek, dne 19. septembra 1930

Leto I.

Moralna dolžnost Italije napram slovanski manjšini

Železne ugotovitve ugledne angleške revije - „Politična podložnost pol milijona Slovanov zahteva drugačno plačilo“ - Polemike fašistovskega tiska

Trst, 18. septembra. Današnji »Popolo di Trieste« citira angleško revijo »The Economist«, ki pravi glede tržaškega procesa:

Ker ne poznamo značaja zbranih dokazil, ne moremo presoditi, ali je bila obsodba pravno upravičena in primerna nasiljem, ki naj bi jih bili zakrivilo obsojenci. Toda čeprav bi se dalo na kakšen način dokazati, da so oni zaslužili svojo usodo kot posamezniki, se pa sme ta metoda le težko uporabljati za reševanje manjšinskega problema. Karkoli naj bi bili oni storili, so pač storili, ker so jim potem hoteli dati izraza, čeprav na nasilen in nezakonit način, upravičenemu odporu narodne manjšine, ki ji pripadajo. To slovensko ljudstvo, ki je bilo po sklenitvi miru iz strateških razlogov podvrženo Italiji, je leta in leta upalo na osvobodjenje izpod nemškega in avstrijskega jarma. Dogodki vojne, ki je spreminjala lice Evrope, temu ljudstvu ni prinesla cesar boljše, nego le osebne spremembe. Ni čuda, če tedaj ti ljudje s skrbjo v očeh gledajo preko nove meje na jugoslovansko državo, v kateri je našla večina njihovih sorojakov končno svoje narodno ujediničenje in narodno vlado.

Tudi če se naslanjamo na princip največjih predprav za največje število, je treba priznati, da so upravičene želje teh petih stotisočev Slovanov, ki se morajo pokoriti interesom 40.000.000 Italijanov. Za italijansko državo bi morala biti moralna dolžnost, da v čim večji meri plača politično

pokornost svojih slabo razpoloženih podložnih Slovanov s tem, da bi spoštovala njihovo kulturo, njihov jezik in njihove ustanove. In ta moralna dolžnost v resnici ne nalaga nikakih političnih žrtv in ne ustvarja političnih nevarnosti.

Pravi interes italijanske države je, da si zasluži lojalnost in spoštovanje Slovencev, ki bivajo v okvirju italijanske meje, da poskrbi, da bi jih ne zadelo nič, kar bi moglo vzbuditi zaradi njih ogorčenje in pomilovanje njihovih sorojakov v Jugoslaviji. Vsaka druga politika je samo po sebi zgrešena. Zgodovina izpričuje, da drugačna politika vodi baš do nasprotnega, kar se je hotelo, kajti nacijonalizem je nekaka vera in za vsako vero predstavlja kri mučenikov same njene bodočnosti. Sedanji zemljevid Evrope ne bo obveljal vse dotlej, dokler posamezni narodi ne bodo prepričani, da si morajo zaslužiti dobro voljo narodnih manjšin v okvirju lastnih mej.

Nato navaja tržaški list komentar rimskega lista »Giornale di Italia«, ki zavrača izvajanje angleške revije, češ da obsojenci v nobenem slučaju niso zastopali narodne manjšine in njenih interesov. Oni so bili le delinkventi, ki so napadali zaradi potvorenih nacionalnih nagibov javna poslopja in uradne osebe. V ostalem pa v Julijski Benečiji ni nikakega manjšinskega vprašanja v tistem zmislu, kot si ga razlaga »The Economist«!

Vprašanje češkoslovaškega bojkota

Trst, 18. septembra. n. Danes se ves fašistovski tisk bavi z bojkotom, ki ga napovedujejo češkoslovaški listi in ki naj bi se nanašal na tujski promet, trgovino in industrijo v Italiji.

»Resto dell Carlino« meni, da je zelo verjetna sklenitev bojkota, opozarja pa, da ima takšen bojkot dvojne posledice. Češkoslovaška bi hotela s svojo protiitalijansko kampanjo in bojkotom napraviti tako politično kot gospodarsko uslugo Jugoslaviji. Pri tem je pa pozabila, da uvaža Italija mnogo blaga iz Češkoslovaške in da absorbira eno tretjino celokupnega jugoslovanskega izvoza. To se pravi, da bi bojkot Italije ne bil koristen ne Češkoslovaški niti njeni prijatelji, kakor to mislijo češkoslovaški listi. V ostalem pa bo težko organizirati ta bojkot, ker so se doslej vsi takšni poskusi ponesrečili zaradi odpora konsumentov, katerim konvenirajo predmeti, ki jih uvažajo iz države, proti kateri se name-rava proglasiti bojkot.

List pravi, da je preteklo leto Češkoslovaška izvozila v Italijo samo preko Trsta za 2.768.000 centov blaga, uvozila iz Italije pa 2.400.000 centov italijanskih poljedelskih in industrijskih proizvodov.

Med fašisti in antifašisti

»Popolo di Italia« pravi, da je italijanski gospodarski položaj zelo dober in da se Ita-

lija ne boji nikakega bojkota. Zatem list napada Češkoslovaško in sploh vse nasprotnike fašizma ter navaja imena voditeljev pariških antifašistov. Te fašistovske sovražnike imenuje izdajalce lasne domovine zaradi tega, ker je njihov organ »Libertà« ostro obsodil postopanje fašistovske sodne oblasti v Trstu in ker je opozoril na splošni položaj s posebnim ozirom na gospodarstvo. Omenjeni list je poročal, da je italijanska industrija paralizirana, da je poljedelstvo padlo, da je nezaposlenost narastla, da so se delavske plače znižale, da se konkurzi množijo, da Italija kredita v inozemstvu ne more dobiti in da jo sploh ogroža strahovita kriza dela in kapitala ter da je končno vsega tega kriv fašizem ter peha Italijo v gotovo propast.

»Popolo di Trieste« proglašuje te trditve italijanskega lista v Parizu kot smešne ter prinaša na drugi strani članek fašistovskega lista »Cuventula«, ki je povodom letalskih tekem v Bukarešti beležil, da Italijani ljubijo nevarnost, ker ustvarja nevarnost lepše življenje. To da so dobro pokazali na omenjenih letalskih tekmah. »Cuventula« je baje tudi zabeležil, da prihajajo inozemci iz Italije ter da z obžalovanjem omenjajo, da v Italiji ni več slišati petja. Tržaški list pravi, da je naravno, da se ne čujejo po Italiji nikake barkarole in serenade ob spremljanju gitar, ker pripravljajo današnja Italija milijone svojih sinov za veliko bitko, ki bo napočila v bližnji bodočnosti.

Prevažna jugoslovanska prireditel v Ženevi

V sredo je bila otvorjena v palači Eynard razstava političnega, kulturnega, gospodarskega in zdravstvenega razvoja naše države

Zeneva, 18. septembra. n. Včeraj popoldne ob 7-30 je bila v palači Eynard otvorjena jugoslovanska razstava, ki bo trajala do 30. septembra. Razstava je pod vodstvom zunanjega ministra dr. Voje Marinkovića in pod pokroviteljstvom ženevskega župana. Ta izložba prica o razvoju naše države od leta 1919. do leta 1930. v vseh področjih njenega političnega, kulturnega, gospodarskega in zdravstvenega življenja. Izložba obsega veliko število fotografij in statističnih podatkov o poljedelstvu, javnih delih in higijenskih napravah v Jugoslaviji, posebno pa v Zagrebu in Beogradu.

Kot katalog je centralni Presburo v Beogradu izdal posebno knjigo v francoščini. Ta knjiga vsebuje izčrpana poročila o vseh slikah in drugih razstavljenih predmetih.

Izložbo je namesto zunanjega ministra dr. Marinkovića, ki je zelo zaposlen v palači Društva narodov, otvoril drugi jugoslovanski delegat in bivši minister dr. Željko Mažuranić. Pozdravil je ženevskega župana Uhlerja, ki se je za ta pozdrav zahvalil s kratkim govorom.

Treba je omeniti, da je ženevska občina stavila brezplačno na razpolago dvorano v palači Eynard.

Priprave za balkansko konferenco v Atenah

Povodom konference bo prenesen jugoslovanski paviljon iz Soluna v Atene

Atene, 18. septembra. AA. V komiteju za organizacijo balkanske konference v Atenah zaključujejo s posebno vneto zadnje priprave. Zaenkrat sta samo Romunija in Albanija službeno prijavili svoja odposlanstva in navedli poimenočeno svoje delegate. Romunsko delegacijo bo vodil bivši minister za zunanje zadeve Mitilineu. Predsednik grškega komiteja Papanastaziu se intenzivno zanima za priprave in veruje, čeprav se z raznih strani oglašajo skeptični glasovi o pozitivnem uspehu balkanske konference.

Na današnji seji so izbrali za balkansko himno pesem, ki jo je poslal neznan pes-

nik iz Halkidike. Vposlanih je bilo več sto himen, ki pa niso ugajale. Himno bodo sedaj izročili znanemu grškemu skladatelju Labletu, da skomponira melodijo. Na tej seji je bila določena tudi balkanska zastava, ki bo sestavljena iz barv zastav posameznih balkanskih držav. V sredini bo belo polje s šestimi zvezdami, ki naj bo simbol miru. Za časa balkanske konference bo prirejena v Atenah vsebalkanska umetnostna razstava; udeležbo so obljubile skoro vse balkanske države. Pri tej priliki bo prenesen del jugoslovanskega paviljona iz Soluna v Atene.

Grško-italijanski incident v Patrasu

»Italijani se motijo, ako smatrajo Grčijo za protektorat ko Albanijo«

Atene, 18. septembra. AA. Po poročilu grških listov so zastopniki italijanske šole v Patrasu izjavili, da ne soglašajo z novim zakonom o položaju inozemskih šol v Grčiji. Oblastvom so izročili protestno spomenico, ki v njej izjavljajo, da se pokoravajo samo naredbam svojega konzula. Upravnik policije v Patrasu je zaplenil spomenico in prepovedal, da se razširja. Proti krivcem bo uvedeno kazensko postopanje.

List »Etnos« priobčuje komentar o tem dogodku in pravi, da se Italijani hudo motijo, ako so hoteli s to spomenico reči, da smatrajo Grčijo za protektorat, kakor Albanijo. Grčiji ni do časti, da bi zavzela

podoban položaj. Zato Grčija ne bo trpela poseganja v notranjo politiko. List ostro obsoja početje in veli, da bodo grška oblastva uporabila novi zakon enako napram vsem

Važen ministrski svet v Londonu

London, 18. septembra. AA. Ministrski svet se je davi ponovno sestel k seji. Seje ministrskega sveta bodo trajale ves dan in se bodo nadaljevale jutri. Sklepi tega tedna bodo najvažnejši, odkar je sedanja vlada na krmilu. Po današnji seji ministrskega sveta bo imel Macdonald sestanek z Lloyd Georgeom o vprašanju brezposelnosti.

Njegovo Veličanstvo kralj v Nišu

Viharne ovacije ob prihodu - Kmetje obsipljejo vladarja s cvetjem

Niš, 18. sept. AA. Danes ob 17-15 je prišel iz Beograda s posebnim dvorskim vlakom v Niš Nj. Vel. kralj Aleksander, ki sta ga spremljala maršal dvora general Dimitrijević in adjutant polkovnik Bekić. Na postaji so vladarja pozdravili ban moravske banovine g. Nestorović, komandant armije general Miloš Jovanović, komandant moravske divizije general Miloš Ječmenić, komandant konjeniške divizije general Pe-

tar Kosić, predsednik občine Milorad Cavdarević in drugi. Nj. Vel. kralju so bile prirejene na postaji viharne ovacije. Iz Niša se je kralj odpeljal v niško Banjo, kjer ga je sprejel predsednik občine z občinskimi odborom in upravnik kopaljšča. Seljaki so obsipali kralja s cvetjem. Vladar se je nastanil v vili »Olivier«, ki je last odvetnika Hlebčevića.

Velik spomenik hvaležnosti napram Franciji

Spomenik, delo našega velikega Meštovića, se odkrije na obletnico premirja v Beogradu na Kalemegdanu

Beograd, 18. septembra. k. Ze skoraj 6 let je minilo, odkar so nekdanji dijaki, ki so študirali v Franciji, sprožili inicijativo, da se postavi v znak hvaležnosti napram Franciji velik spomenik. Takrat se je ustanovil poseben odbor v Beogradu z mnogimi pododbori po vsej državi. Okrog teh odborov se je zbralo okoli 4000 omladincev, ki so nekoč študirali v francoskih mestih. Začeli so zbirati darove in sami pomagali, da je centralni odbor zbral čim več denarja. Sedaj je bilo zbranih okoli 2.000.000 dinarjev, pa se zbiranje še vedno nadaljuje. Sklenjeno je bilo, da se 1.500.000 Din da Ivanu Meštoviću, ki je izdelal spomenik v lepem hvarskem marmorju. Ostanek vsote se je odločil za zgraditev instituta, v ka-

terem bodo osredotočene vse humane in frankofilske ustanove.

Zirija je že sprejela spomenik, ki bo 39 metrov visok in na katerega straneh bodo vdeleni reliefi naših in francoskih vojakov in dijakov.

Spočetka je bil namen odbora, da pokloni ta spomenik Parizu, toda ker je Pariz prenatrpan s spomeniki in ker zahteva velikomestni promet vedno več prostora, je bilo sklenjeno, da se ta spomenik postavi v Beogradu na glavni aleji na Kalemegdanu, tako da ga bo opaziti že iz Kneza Mihajlove ulice. Spomenik hvaležnosti napram Franciji bo odkrit na dan mednarodnega premirja 11. novembra.

Vpliv gospodarske krize na posamezne države

Uvoz in izvoz sta se v primeri z lanskim letom znatno zmanjšala

London, 18. septembra. Današnja številka glasila trgovinskega ministrstva prinaša zanimive podatke o vplivu svetovne gospodarske krize na evropske države in Zedinjene države.

Podatki, ki se nanašajo na blagovni promet, kažejo, da se je v zadnjih sedmih mesecih uvoz vseh povsod znatno zmanjšal nasproti minulemu letu. Zedinjene države so uvozile manj za 25-9%, Italija 21-4, Nemčija 17-8, Francija 12, Anglija 10-2, Belgija in Luxembourg 5-8%.

Ravnatoko se je občutno zmanjšal povsodi izvoz kakor sledi: v Zedinjenih državah za 22-6%, v Italiji 20-9, v Angliji 16-4, v Belgiji in Luxembourgju 14-1, v Franciji za 9-6 in v Nemčiji za 6-2%.

List naglašja, da se je uvoz v Angliji v

najmanjši meri zmanjšal od vseh držav razen Belgije.

Glede izvoza je angleški odstotek manjši od odstotka Zedinjenih držav. Italija je veliko manj izvozila. V neki meri se je zmanjšala zunanja trgovina po vrednosti v omenjenih državah zaradi splošnega padca cen.

Veliki pomorski manevri v Angliji

London, 18. septembra. AA. Vrše se priprave za velike vaje atlantskega brodogoja, katerim bodo prisostvovali 1. novembra ministrski predsedniki dominionov, ki se udeležijo imperijalne konference. Gostje se bodo ukrcali na vojne ladje v Portlandu in bodo šest ur na morju. V tem času bodo opazovali razne vaje vojnega brodogoja.

Jugoslovansko geslo

Ves jugoslovanski narod je bil združen v eni misli in eni volji, ko je naš kralj v brezprimerno lepi slavnosti na Banjici izročal našim polkom nove jugoslovanske zastave. Kajti od nekdanje je veljala vsa ljubezen jugoslovanskega naroda njegovi armadi in najsi so divjali valovi strankarskih strasti še tako visoko, naše vojske vendarle niso nikdar dosegli. Nedotaknjena od strankarstva je ta neomajno sledila svojem cilju in vedno znova dokazovala narodu, da ji sme zaupati, da mu je v ponos. Zato je naš narod vedno bil ene misli z vojsko, zato je videl v njej vedno svoje najdražje in zato je v svojem srcu na dan našega velikega praznika zopet prisegel, da bo sledil istim idealom in istim geslom ko vojska. Nobene razlike ni med vojsko in državljanji, vsi izpovedujejo eno nacionalno misel in vse združuje eno jugoslovansko geslo.

Na novih jugoslovanskih zastavah je to jugoslovansko geslo tudi zapisano in ko so bile nove zastave razvite, tedaj ni novo jugoslovansko geslo postalo samo zapoved za naše junake, temveč za vse Jugoslovane, ki ljubijo svoj narod. Ne samo naši junaki bodo šli pod geslom: Z vero v Boga za kralja in očetinjavo, temveč vsi Jugoslovani brez razlike priznavajo od 6. septembra kot jugoslovansko geslo samo geslo naše vojske: Z vero v Boga za kralja in očetinjavo!

In po pravici. Kajti ni gesla, ki bi moglo tako zelo združiti ves naš narod v eni misli in tako zelo povdariti našo enotnost, ko geslo, ki je zapisano na novih jugoslovanskih praporih. Raznim veroizpovedim pripada naš narod, toda vsi verujemo v enega Boga in vse nas veže vera v Boga. Ta vera je našemu narodu naravnost nekaj svojstvenega, ker je obenem vera v nepremagljivo Pravico. Naš narod veruje v to Pravico in je veroyal v njo vse čase, tudi v najbolj žalostnih. Baš ta vera mu je dala moč, da je vzdržal vsako trpljenje, da ni nikdar obupal in da je po groznem Kosovem in po še groznejšem sv. Vidu z nezmanjšano voljo nadaljeval svoj boj. Ta globoka in vedno živa vera v Boga ter Pravico pa je dala našemu narodu tudi to veliko nadvlado, da si ni nikdar prisvajal tujih pravic, da je bil vedno pravičen in da je branil samo svoje. Polovičarsko in nejugoslovansko bi za to bilo vsako naše narodno geslo, ki ne bi povdarilo to nezlomljivo vero našega naroda v Boga.

Z vero v Boga za kralja in očetinjavo! Naš prvi voditelj je kralj, ki je na bojnih poljanah in v mirnem delu dokazal, da smemo zaupati njegovemu vodstvu. Kralj za nas, mi za kralja! Je to jugoslovanska zaobljuba, ki daje vsemu našem narodnemu delu eno smer in eno voljo, da se ne razbijajo naše sile, temveč da gremo od napredka do napredka. Za našega kralja! V tem klicu je dalje naša zaobljuba, da bomo vsi disciplinirani in si s tem zagotovili maksimum možnega uspeha. Ne vsak za sebe, temveč vsi za enega, da bomo v resnici ena vojska, en narod, ki ve, kaj hoče. Zaobljuba jugoslovanske sloge je v klicu: Za kralja!

Za kralja in očetinjavo! Vse za našega voditelja, da bo blagor in slava očetinjave tem večja. Kar so nam zapustili naši očefje, to bomo zvesto čuvali in hranili v najsvetejšem spominu! Za očetinjavo! Ni nam očetinjave le zemljepisni pojem, temveč mnogo več, očetinjava je del našega svetovnega nazora. Ni očetinjave le ljubezen do rodne grude, temveč tudi gojitev onega duha, ki smo ga podedovali po svojih očetih in iz katerega izvira genij našega naroda. Očetinjava, to je najmočnejša trdnjava, da naš narod nikdar ne zapade v degeneracijo, da ga ne more zlomiti nobena zabloda modernega življenja. Ljubimo svoj dom, a še bolj ljubimo dušo našega naroda in zato vse za očetinjavo, vse za slavo našega imena, za čast naše domovine. Vse za očetinjavo! Tudi zato, da s tem počastimo spomin vseh onih velikih naših junakov in mučnikov, ki so žrtvovali svoje znanje in sposobnosti, svoje delo in tudi svojo kri za očetinjavo.

Ni gesla, ki bi tako zraslo iz jugoslovanske misli, kakor je geslo, zapisano na novih jugoslovanskih zastavah. Kajti vsa naša narodna vera je obežena v tem geslu in vsa naša narodna volja je izražena v njem. Zato so pokopana vsa prejšnja stara gesla in za Jugoslovana obstoji samo eno geslo, ki ustvarja enotnost med njim in njegovo vojsko.

Z vero v Boga za kralja in očetinjavo, s tem geslom na delo, da ustvaritev jugoslovanske akcije!

Pomen in naloge banke za mednarodna plačila

Izjava glavnega ravnatelja Quesnay-a novinarjem - Zavod je nekaka centrala vseh emisijskih bank na svetu - Važnost sedanjih pogajanj z našo Narodno banko

Beograd, 18. sept. AA. Danes ob 16. popoldne je sprejel v dvorani Narodne banke generalni ravnatelj banke za mednarodna plačila Pierre Quesnay predstavnik jugoslovanskega tiska ter jim dal sledečo izjavo o nalogah banke za mednarodna plačila in njenih zvezah z emisijskimi bankami celega sveta:

Banka za mednarodna plačila je bila ustanovljena na podlagi Youngovega načrta v svrhu, da vojnim dolgovom vzame politično obeležje in da se ob priliki prenosa ene divize čim koristneje pretvorijo v druge ter izvrši prenos kapitala iz enega gospodarstva v drugo. Radi tega ni treba banke smatrati izključno za reparacijsko banko, ker ima nalogo, da prenaša kapital iz enega področja v drugo, da se prenosi opravljajo na najrentabilnejši način in ker moramo banko smatrati kot nekako centralo vseh emisijskih bank na svetu, od katerih ima vsaka na svojem področju dolžnost dvigniti vrednost denarja. Najvažnejše reparacijsko vprašanje obstoja v tem, kako prenašati kapital, ki pripada več bankovnim področjem. Banka za mednarodna plačila ima pri tem dolžnost, da uredi Clearing v svrhu prenosa kapitala posebno pri plačevanju medsebojnih vojnih dolgov, kakor tudi, da se uvede clearing pri ostalih poslih z devizami, tako da sprejme banka vlogo upnika, preko katerega se bodo plačevale anuitete mednarodnih posojil, pri čemer je potrebno, da se ena deviza pretvori v drugo radi plačevanja upnikom na raznih krajih in raznih tržiščih. Ker bo banka tako vršila nalogo prenašanja kapitala, bo posebno tesno sodelovala s posrednimi emisijskimi bankami, s katerimi je stopila v stvarne zveze. Radi tega se zdaj konferira z guvernerjem Narodne banke, kot se je konferiralo v Curihu, v Pragi, na Dunaju, v Stockholmu in Helsinkih, s voditelji njihovih narodnih bank. Ne gre samo za to, da se ustvari čim večje sodelovanje med emisijskimi bankami, temveč

tudi za to, da bi se med posrednimi državami zaključili sporazumi o reeskomtu menic, kar bi povišalo stabilnost in varnost stabiliziranih valut. Razen tega se dela na organizaciji celokupnega kapitala pri prenosu iz ene valute v drugo in zmanjšanju rizika. Povečujoč zaupanje v izvršeno stabilizirano in konsolidirano valuto, doprinese banka k ustvaritvi določenega mednarodnega finančnega tržišča, tako da bo denar lažje jrenesti z enega mesta na drugo, zmanjšujoč razliko obrestne mere in olajšujoč poslovanje banke.

Po tromesečnem obstoju je banka za mednarodna plačila poleg svojega kapitala sprejela tudi depozite posrednih vlad in velikih bank, tako da lahko plasira na razna tržišča tudi večje zneske. Depoziti znašajo 16 milijard švicarskih frankov. Banka za mednarodna plačila more zaenkrat ta kapital deponirati samo na krajši čas, toda, ker se bo z boljšo organizacijo mednarodnega kredita povišalo zaupanje v mednarodno finančno tržišče, bo dana tudi možnost, da kapital investira na daljše roke.

Banka za mednarodna plačila s tem dela ne samo na zmanjšanju razlike obrestne mere med posrednimi tržišči, temveč zmanjšuje tudi razliko med kratkoročnim in dolgoročnim denarjem, vprašanje, ki je najvažnejše za razvoj držav kot je Jugoslavija.

Osnovana, da ustvari organ za plačila reparacij in vojnih dolgov, banka predstavlja tudi organ za ureditev denarnega tržišča na ta način, da konsolidira denarno stanje različnih držav, da preveri možnost kredita in najde način, da se poveča zaupanje v stabilnost valute in varnost placementa kapitala med posredne panoge gospodarstva, s čimer jača stabilnost in tako dela na zaščiti miru in povečanju blaginje na svetu.

Po tej izjavi je ostal g. Pierre Quesnay še približno eno uro v razgovoru z novinarji. Naglašal je veliki razvoj kraljevine Jugoslavije in to posebno v zadnjih dveh letih.

Po zaključku splošne debate Društva narodov

Važne razprave pred posameznimi komisijami

Zeneva, 18. septembra. n. Davi so zasedale komisije Društva narodov. Najbolj pomembno je zasedanje pravne komisije. Ta komisija razpravlja o reorganizaciji stalnega mednarodnega razsodišča v Haagu. Stevilo sodnikov tega sodišča se bo povečalo na 21. Pri razpravi o tem vprašanju je prišlo do incidenta med grškim delegatom Politisom in delegatom Kube.

Nadalje bo ta komisija razpravljala o poročilu glede sprememba pakta Društva narodov, katero naj bi dobilo nova osnovna pravila, ki bi se nekoliko prilagodila pariškemu paktu. Zatem bo komisija proučevala kodifikacijo mednarodnega prava, ratifikacijo mednarodnih konvencij, s katerimi se sedaj bavi poseben odbor, nadalje poročilo odbora, ki proučuje predlog Finske glede stalnega razsodišča v Haagu v zadevi arbitražnega sodstva. Šesta komisija je danes razpravljala o vprašanju narodnih manjšin.

Sovjetski protest pri francoski vladi

proti vojaški paradi ruskih emigrantov ob grobu neznanega vojaka

Pariz, 18. septembra. d. Sovjetski poslanik v Franciji Dovgalevski je pri francoski vladi vložil formalen protest, ker se je 6. septembra vršila v Parizu vojaška parada ruskih belih emigrantov na grobu neznanega vojaka in so udeleženci na tej paradi prišli tja v vojaških uniformah z

orožjem in zastavami. Glavni tajnik francoskega zunanega ministrstva Berthelot je odgovoril, da bo uvedel preiskavo o tej vojaški paradi ruskih emigrantov in kako je bila dovoljena. Zagotavljal je poslanika, da se bo potrebno ukrenilo, da se v bodoče prepreči kaj podobnega.

Papež in govornice o njegovi bolezni

Sprejem francoskih romarjev v Vatikanu - »Papež se počuti prav dobro«

Pariz, 18. sept. Listi objavljajo poročilo o sprejemu skupine francoskih romarjev, med njimi mnogo učiteljev, ki so se šli pokloniti sv. očetu. Pri sprejemu je imel papež Pij XI. velik govor, v katerem je dal izraza svoji radosti, da »more sprejeti drage sinove one Francije, ki jo tako ljubi, kateri so prišli k njemu pod zastavo krščanskega pouka, ki je toliko koristen za družbo in Cerkev.«

V nadaljevanju je papež izjavil, da ga veseli njihov poset tudi radi tega, ker mu je dana z njim priložnost, da spregovori par besed o govornicah, ki se širijo po celi Franciji. — Prva taka govornica je ona, ki predstavlja papeža kot bolnega, skoro kot umirajočega, tako da sprejema vsak dan od vseh strani brzojavke in pisma, ki so polna sinovske bojzani. Resnica pa je nasprotna, papež se počuti prav dobro, kot lahko ugotovijo vsi romarji. Kar se tiče bodočnosti, je ta v božjih rokah, in ne bi mogla biti v boljših, a volja božja se bo godila jutri kot danes.

Druga govornica se nanaša na »Action Francaise«, češ da odredbe in ideje sve-

teta očeta niso več tako neomajne in stroge, temveč da so evoluirale in da pride v najkrajšem času do sprememb v tem pogledu. Nič se ni spremenilo in se ne bo spremenilo — je dodal papež. Vsak dan moli za pokorne sinove Francije in tudi za druge, ki niso takšni, da bi se tudi oni vrnili k številu njih, ki so papežu v njegovih težkih skrbeh velika tolažba.

Papež Pij XI. je podelil romarjem nato apostolski blagoslov in, ko so odpeli »Oremus pro pontifice«, se je poslovil od njih z besedami »Hvaljen bodi Jezus Kristus.«

Mandžurija posreduje med severom in jugom Kitajske

Samgaj, 18. septembra. AA. Iz poučenega kroga poročajo, da namerava diktator Mandžurije Šang Sušijang posredovati med Severno in Južno Kitajsko. V sporazumu z obema strankama bo mandžurski diktator začasno prevzel kontrolo nad Tjencinom in Pekingom. Kontrola bo trajala do konca pogajanj in bo njena naloga, da vzdrži red in mir. Prejšnji teden je bila po nekkih vesteh ljuta bitka med severno in južno vojsko. V bitki je padlo nad 20.000 nacionalistov.

Nevaren razvoj stavke v Barceloni

Pariz, 18. septembra. AA. Poročajo iz Barcelone, da se je stanje poslabšalo in da so strogi ukrepi, ki jih je izdal civilni guverner v Barceloni, samo pospešili splošno stavko, ki bi se morala danes začeti. Ravnatelj in uredniki lista »Solitarides« so bili aretirani.

Izdan je bil nalog za aretacijo delegatov stavkovnega odbora delavskih sindikatov. Člani odbora pa so se skrili in odredili zastopnike v slučaju aretacije. Ulice v Barceloni nudijo strašno sliko. Povsod leži nečistoča in smeti, ki jih zdaj čistijo vojaški oddelki. Vojaški oddelki vzdržujejo tudi red na ulicah in vodijo promet. V Barceloni je koncentrirana meščanska garda. Guvernerju je bilo dano pooblastilo, da po lastni razsodnosti izda potrebne ukrepe.

Pariz, 18. septembra. AA. Poročajo iz Barcelone, da so se študentje solidarizirali z delavci.

Barcelona, 18. septembra. d. List strokovne organizacije je bil suspendiran. Vsi uredniki in 18 voditeljev stavke je bilo aretiranih.

Povratak poslanika Andjelinovića

Zagreb, 18. septembra. k. Naš poslanik na Dunaju dr. Grga Andjelinović se vrača iz Beograda in Splitske na Dunaj. Snoči se je ustavil v Zagrebu.

Premestitve sodnikov

Beograd, 18. septembra. l. Na lastno prošnjo so premeščeni k deželnemu sodišču v Ljubljani: sodnik sreskega sodišča v Kranju dr. Ernest Kobe, sodnik v Radovljici dr. Andrej Dolinar, sodnik v Kamniku dr. Josip Šenk in starešina sodišča v Kozjem Jakob Jerman.

Demanti netočnih vesti

Beograd, 18. septembra. AA. Zadnje dni so bile iz Sofije razširjene v bolgarskem in inozemskem tisku vesti, ki so spravljale afero bolgarskega polkovnika Marinopoljskega, ki je izvršil samomor, v zvezo s kraljevino Jugoslavijo. Pooblaščenim smo, da kategorično demantiramo vse te vesti kot netočne in brez osnove.

Konferenca podonavskih držav

Beograd, 18. septembra. AA. Snoči so odpotovali v Krakov g. dr. Fran Gospodnetić, pomočnik ministra financ, g. J. Radulović, referent glavne direkcije carin in F. Marodić, glavni tajnik beograjske trgovske zbornice. Imenovani gospodja bodo zastopali interese našega gospodarstva na mednarodni konferenci podonavskih držav v Krakovu.

Poset naših gospodarstvenikov v Grčiji

Beograd, 18. sept. AA. Jugoslovansko-grška liga v Solunu je sporazumno z ligo v Atenah preko našega generalnega konzula v Solunu in grško-jugoslovanske lige v Beogradu uradno povabila jugoslovanske gospodarstvenike in novinarje, naj posetijo Grčijo.

Poljska poslanka obsojena na šest mesecev

Varšava, 18. septembra. d. Poslanka gospa Kosčowska (iz stranke Visvolenie), ki je bila v nedeljo pri demonstracijah v Lublinu aretirana, je bila od lublinskega okrajnega sodišča obsojena na 6 mesecev zapora radi razžaljenja maršala Pilsudskega.

Ne Mussolini ne Grandi ne pojmeta v Zenevo

London, 18. septembra. d. »Daily Telegraph« poroča iz Rima: S pristojnega mesta javljajo, da Mussolini nima namena osebno iti v Zenevo, kakor se je govorilo v krogih Društva narodov. Tudi Grandi ne namerava več v Zenevo, da bi se udeleževal francosko-italijanskih pogajanj o pomorskem vprašanju, ker ta pogajanja do sedaj niso prida napredovala in niso prišla preko uvodnih razprav.

Praški velesjem

Praga, 18. septembra. AA. Jesenični velesjem ima 2973 razstavljalcev. Največ je razstavljenjem elektrotehničnih materiala.

Polet Anglija — Avstralija

Bagdad, 18. septembra. AA. Angleški letalec Matthews, ki bo skušal postaviti nov hitrostni rekord za polet iz Anglije v Avstralijo, je davi letel nad mestom, ne da bi postal na tukajšnjem letališču. Po pozdravnem krogu nad mestom je letalec nadaljeval pot proti Perzijskemu zalivu.

Smrtna nesreča letalke

San Diego, 18. septembra. Stiriindvajsetletna letalka Ruth Alexander je skušala izvršiti krožni polet po Združenih državah. Letalo pa je strmoglavilo na tla in se popolnoma razbilo. Letalka je bila na mestu mrtva.

Pogumen polet dveh dijakov

London, 18. septembra. AA. Dva dijaka univerze Cambridge, ki sta člana univerzitetnega kluba, letita v afriško kolonijo Kenijo z lahkim letalom. Odletela sta z letališča Croydon večeraj in prispela popoldne v Marseille. Danes bosta nadaljevala polet.

VREMENSKA NAPOVED.

Dunaj, 18. septembra. d. Vremenska napoved meteorološkega zavoda za jutri: Menjaje se oblačno brez posebnih padavin, topleje.

Važno zborovanje narodnih železničarjev

14 milijonov Din delavskih razlik za našo banovino

Maribor, 18. septembra

Sinoči je bilo v gornji dvorani Narodnega doma zborovanje narodnih železničarjev, pred vsem delavcev iz delavnice in kurilnice, katero je sklical krajevni odbor UJNZB, da poroča o svojih uspehih pri prometnem ministru v Beogradu in direkciji v Ljubljani. Zborovanje je kmalu po 19. uri otvoril predsednik g. Rudolf Tumpelj in poročal, da se je centralnemu odboru posrežilo izposlovati, da se bodo že v 14 dneh izplačale delavske razlike iz let 1923/24.

Te razlike znašajo krog 18.000.000, od katerih dobe delavci v Sloveniji krog 14.000.000, v Mariboru samem pa krog 8.000.000 Din.

Nadalje je poročal še o drugih važnih uspehih organizacije jugoslovanskih narodnih železničarjev in brodarjev. Tako je ljubljanska direkcija na ponovne intervencije pristala na to, da izplača eksekutivnemu osebju 20% eksekutivne doklade za maj, junij in julij. Okrožnica, da smejo železničarji kupovati premog, ako ga potrebujejo več kakor nakazano količino, samo pri železnici, bo razveljavljena. V zadevi vožnje za brzovlaki je centralni uspešno dosežl, da bodo legitimacije, opremljene s potrdili predstojništva, da je lastnik že najmanj 3 leta zaposlen pri državnih železnicah, veljale tudi za brze vlake. Urejeno bo to z novimi legitimacijami, ki bodo izdane najkasneje do novega leta. Prošnje za doklade, ki leže pri direkciji v Ljubljani, se bodo te dni pričele reševati.

Zelo velik uspeh organizacije je tudi, da se premoženje bivše poslovalnice za železniško osebje ohrani za slovenske železničarje.

Tako se bosta 2.000.000 porabila za 4% posojilo železničarjem za zidanje lastnih hiš. Posameznik bo lahko dobil od 50.000 do 70.000 Din.

Za zgradbo okrevališča za tuberkulozne železničarje se porabi 1.500.000, ostanek pa se bo investiral v nove železničarske stanovanjske hiše v Ljubljani, Mariboru, Celju, Ptuju, Murski Soboti itd. Nadalje bo zadruga za zidanje lastnih hiš v Mariboru dobila v Beogradu 1.000.000 cenenege kredita.

Glede želje, da bi se uknila taksa 20 Din za uradne zdravniške preglede, je predsednik izjavil, da odbor ne more ničesar ukreniti, dokler ima bolniški fond z zdravniki tako pogodbo in dokler narodni železničarji v eksekutivi tega

fonda niso zastopani. Dokumenti, ki so potrebni za novo prevedbo, morajo biti prevedeni in prepisani ter sodno overovljeni. Da posamezni člani ne bodo imeli nepotrebnih potov in stroškov, bo prepise in prevode ter legitimacije preskrbelo tajništvo. Vsi zainteresirani naj tedaj prinesejo dokumente jutri v petek ali v soboto med 18. in 20. uro v tajništvo. Kdor jih še nima, naj si jih čimprej preskrbi. Nadalje je organizacija natisnila novi pravilnik o pomožnem osebju, katerega dobe člani brezplačno, nečlani pa za 5 Din. Tiskalo bo tudi še nadaljne železniške in železničarske zakone, pravilnike itd.

Tolmačenje novega pravilnika ugotavlja te dni posebna komisija v Beogradu.

Glede službenih oblek je vodstvo predlagalo, da se izdajo in natura ali pa da se nakažejo tozadevne nabavne doklade.

Vse to je organizacija narodnih železničarjev dosegla kljub hujškanju njenih nasprotnikov iz internacijonalnih vrst, ki v Mariboru še vedno služijo tujim, ne lastnim železničarskim interesom in skušajo spraviti železničarje pod Delavsko zbornico in OUZD, čeprav se morajo zavedati, da bi potem postali privatne osebe in bi izgubili vse ugodnosti, katere so si s težkimi boji pridobili. Danes uvidevajo že mnogi, da ščiti železničarske interese samo narodna organizacija in marsikdo bi se ji rad pridružil. Organizacija pa bo sprejela v svoje vrste le čiste ljudi, nikdar pa ne renegatov, ki so še nedavno pljuvali in še pljujejo na naš jezik in naše narodne in državne svetlinje. Ob koncu je govornik apeliral tudi na domače gospodarske kroge, ki prihajajo na direkcijsko z raznimi denunciacijami, opozarjajoč jih, da bodo teh 8.000.000, ki pridejo v Maribor, dobili prav za prav oni.

Naposled je predlagal, da se odpošljejo zahvalne brzojavke prometnemu ministru, generalnemu direktorju, centralnemu odboru in podpredsedniku Vojnoviču v Beograd, kar je bilo z navdušenjem sprejeto. K besedi so se oglasili še tovariši Verlič, Muraus, Velnar in Tratnik, govoreč o raznih strokovnih zadevah, na kar je predsednik Tumpelj krog 21. ure zaključil to lepo zborovanje narodnih železničarjev, ki štejejo danes v Mariboru že krog 1200 članov.

Jugoslovanska akcija v rudarskih revirjih

Pred zgodovinskim ujedinjenjem delavcev v »Federacijo narodnih delavskih sindikatov kraljevine Jugoslavije«.

Z novo dobo in začetkom jugoslovanske akcije sedanje vlade med narodom je bilo treba misliti tudi na pregrupacijo delavskih strokovnih organizacij v nacionalno smer, kajti vse dosedanje delavske strokovne organizacije so le ostanki prejšnjega stanja, katero je treba mirno likvidirati, organizacije in posameznike, ki razdruženi v številnih frakcijah delavstvu ne morejo koristiti, pa ujediniti v enotno narodno delavsko strokovno federacijo, ki bo lahko v vsakem oziru uspešno koristila delavskemu razredu.

Na neki konferenci vseh zastopnikov narodnih delavskih sindikatov iz cele naše države, ki se je vršila ob aktivni udeležbi slovenskih in hrvatskih delavskih predstavnikov začetkom tega meseca v prostorih Centrale jugoslovanskih delavskih sindikatov v Beogradu, je bilo sklenjeno, da se ustvari federacija vseh delavskih sindikatov kot prehodna forma k definitivnemu ujedinjenju vseh narodnih sil jugoslovanskih delavcev v enoten narodni delavski pokret, ki bo prevzel nase naloge dejanske zaščite našega delavskega razreda, brez katerekoli obveze, po kateri se je moral delavec doslej vezati za politiko inozemstva, ako je hotel očuvati svoj gospodarski položaj. Po načelni diskusiji je konferenca z zadovoljstvom ugotovila, da je vprašanje federacije nacionalnih organizacij srečno izvršeno.

Političnega izrabljanja delavsiva mora biti konec.

Delegati iz Dravske banovine so z ozirom na ta sklep izrazili željo, da se udeležijo predstavniki narodnega delavskega pokreta kongresa Narodne strokovne zveze, ki se je vršil dne 7. in 8. septembra t. l. v Mariboru in katerega se je udeležilo okrog 500 delegatov iz vseh krajev Dravske banovine.

Tega kongresa se je udeležil kot predsednik jugoslovanskih delavskih sindikatov Stojan Stanković iz Beograda, ki je zborovalcem med drugim dejal: »Naši narodni sindikati ne bodo nikdar več spretno maskirana zatočišča sovražnikov naše domovine. Srečen in pomirjen za usodo Jugoslavije sem, ko vidim, kako se v našem organiziranem delavskem razredu širi, pogloblja in trdno cementira temelj naše domovine. Naj to slišijo in naj s to činjenico računajo vsi neprijatelji naše velike jugoslovanske domovine.« Stanković je končal svoj govor z recitacijo narodne himne naših hrvatskih delavcev, ki se na kraju glasi: »Da Bog živi našega kralja!«

Za enoten naroden delavski pokret.

Delegatski zbor je sklenil poveriti izdelavo pravil federacije narodnega delavskega pokreta predsedniku jugoslovanskih delavskih sindikatov Stojanu Stankoviću. Nadalje je ugotovil, da se narodne delavske organizacije doslej vsled nezadostnega medsebojnega poznanja korakale razdvojeno, radi česar so zastajale v razvoju, zlasti da je sedaj potrebno združiti slične in indiferentne delavske organizacije v močan enoten narodni delavski pokret. Da je vsled needinosti naših narodnih organizacij prepučeno svobodno polje raznim protinarodnim, tujim interesom, skupinam in poedinem, da se na stroške našega delavskega razreda, toda proti njemu in proti interesom Ju-

goslavije, uspešno plasirajo. Da na ta način širijo meščansko indiferentnost in narodno neoljalnost med našim delavstvom, s čemer bi mogli upravičiti svojo pripadnost tujcu v lažnjivi obliki internacijonalne solidarnosti delavskega razreda. Zato je konferenca delegatov odločila, da se vse narodne delavske organizacije v cilju enotnih akcij in organizacij ujedinijo. Da je nosilec te enotnosti narodnega delavskega pokreta Jugoslavije federacija, katero bodo v obliki Glavnega odbora sestavljali predstavniki vseh narodnih delavskih organizacij cele države. Organizacija bo nosila ime: »Federacija narodnih sindikatov kraljevine Jugoslavije«, ter bo imela svoje centralno tajništvo v Beogradu. S ciljem zaščite in produktivnosti naših delavcev; s ciljem jačanja ugleda naše domovine in prosperitete našega narodnega gospodarstva, bo federacija podvzemala potrebne akcije v delavstvu pri merodajnih faktorjih in v javnosti. V to federacijo bodo pozvane tudi druge delavske organizacije. Število predstavnikov vsake organizacije v Federaciji je neomejeno. Gre za organizacije narodnega in strokovnega značaja.

O tem preokretu delavskega gibanja je razpravljala tudi tukajšnja organizacija Narodne strokovne zveze na nedeljskem sestanku ter soglasno sklenila prestop v novo delavsko strokovno federacijo. To je prva strokovna organizacija, ki je prešla iz stare strankarske miselnosti v tabor jugoslovanske akcije. Ker so funkcionarji nekaterih drugih strokovnih delavskih organizacij že svoječasno izjavili, da želijo ujedinjenje vsega delavskega pokreta v enotni delavski strokovni federaciji, je pričakovati, da bodo prestopile tudi ostale delavske frakcije, ki razjedinjene ne pomenijo v današnji težki situaciji ničesar, v to mogočno narodno strokovno federacijo kraljevine Jugoslavije.

V kratkem bo sklicala tukajšnja Narodna Strokovna zveza v Trbovljah javen shod, na katerem bodo podane od voditeljev novega pokreta smernice za čim jači razmah tega narodnega strokovnega gibanja med tukajšnjim rudarskim delavstvom, ki se čezdale bolj zaveda, da se nahaja sigurnost in sreča jugoslovanskega delavskega razreda le v močni in srečni Jugoslaviji. Jugoslovanska akcija se je tudi v rudarskih revirjih pričela.

Lep razvoj školjeloške Mestne hranilnice

Dosegla je že 63 milijonov Din letnega prometa.

Škofja Loka, 17. septembra.

Ne gre za jubilej. Naše besede so le priznanje najmlajšemu, lepo se razvijajočemu denarnemu zavodu, ki si je znal z večšim vodstvom pridobiti zaupanje širokih vrst gospodarskih krogov. Običnski zastop školjeloški je imel pač srečno roko, ko je pred dobrimi 3 in pol leti sklenil osnovati Mestno hranilnico; zavod, ki je pod državno kontrolo in zato absolutno varen.

Hranilnica je imela v preteklem, v gospodarskem pogledu ne posebno zadovoljivem letu skoro 63 milijonov dinarjev prometa in se je ta dvignil napram l. 1928 za 6 milijonov. Vloge na tekoči račun in hranilne knjižice so se prav tako zvišale nad polovico prejšnjega stanja. Vlagatelj je bilo 785; dolžnikom pa je zavod izplačal 4 milijone 700 tisoč dinarjev kreditov in posojil. Čisti dobiček je hranilnica pridelala

rezervnim skladom, ki so narasli nad 60.000 dinarjev.

Poročilo ravnateljstva ugotavlja, da je kljub neugodni gospodarski konstelaciji vsled padca cen kmetskih in živalskih proizvodov pokazal zavod v vsakem oziru svojo likvidnost in je zlasti ugodil vsem zahtevam svojih vlagateljev. Stalni dotok vlog in naraščajoči promet vzbujata trdne upe na še večji poslovni promet.

Mestni hranilnici, ki je predvsem res mestna ustanova, želimo tudi v bodoče mnogo uspešnih in srečnih dni za dvig gospodarskega blagostanja našega starodavnega mesteca.

Proroške sanje sestre umorjene Danice Milenković

Strašne sanje Kaje Milenković v noči pred umorom

Beogradska javnost je še vedno pod vtisom strašnega zločina orožnika Zivaljevića, ki se je dogodil v Topčiderskem parku, in katerega žrtev je bila Danica Milenković.

Zanimivo pa je, da je sestra umorjene Danice Kaja Milenković imela v noči pred umorom sanje, ki so proročale strašen dogodek. O tem poroča beogradski časopis »Vremec« takole:

Usodnih dni se je Kaja Milenković mudila v Vrnjački banji. V noči od 2. na 3. september je imela strašne sanje, ki so jo zelo prestrašile. Videla je v sanjah svojo starejšo sestro Danico, kako so jo nenadoma objeli plameni. Zgorela je v strašnih bolečinah. Pod vtisom teh sanj je Kaja takoj pisala materi v Beograd pismo, v katerem je popisala svoje sanje in izjavila, da se boji, da bi se Danici ne pripetilo kaj hudega. Sanje da gotovo nekaj pomenijo. Pismo je končala z besedami: Varuj našo Danico, mati, bojim se za njo...

Ves sledeči dan je bila Kaja zelo razburjena. Vso noč ni mogla spati. Ko je pa proti jutru zatisnila oči, je imela druge sanje. Videla je, kako je v njeno sobo vstopil neznanec. V levi je nesel kos kruha, v desni pa »koljivo«. To pomeni pogreb. Ko je neznanca vprašala, kaj naj to pomeni, je ta odgovoril: To je za Danico! Naslednji dan je Kaja dobila od brata,

Aretirani, preden so začeli ponarejati bankovce

Kako je 9-članska družba nagovarjala Ivana Selana, naj jim pomaga ponarejati bankovce

Celje, 18. sept.

V spominu je še afera mladega Ivana Selana iz Subadol pri Kamniku, ki je leta 1928 spretno ponarejal bankovce. Dasi fant ni imel nikake posebne šolske izobrazbe, je vendar presenetljivo točno narisal 100-dinarski bankovec in ga potem razmoževal na aparatu. Prišli so mu pa na sled in so ga postavili pred ljubljansko poroto, ki ga pa je oprostila.

Selan je nato miroval, ponarejeni bankovci pa niso dali miru devoterici ljudi, ki so se danes zagovarjali pred malim senatom celjskega okrožnega sodišča.

Senatu predseduje s. o. s. dr. Dolničar, prisedeta pa višji sod. svet. Levičnik in dr. Baydek; obtožbo zastopa dr. Juhart, branijo pa dr. Jurij Hrašovec, dr. Mejak, dr. Erhartič ter odv. koncipijent Zbrizaj. Obtoženi so 45-letni čevljar Jernej Stirn iz Kamnika, 42-letni Janez Ovtčak, posestnik iz Krištofola, 23-letni rudar Franc Ovtčak, 46-letni lesni trgovec Janez Poljanšek, 27-letna Marija Ovtčak, služkinja v Ljubljani; 61-letni tesar Franc Pajk iz Sela, 29-letni trg. zastopnik Ivan Šuštar iz Podkruške, 37-letni kovač Mirko Pogačar iz Podgore ter 46-letni posestnik Janez Svetlin iz Podgore.

Iz časopisnih poročil so zvedeli o Selanovi spretnosti in so sklenili tudi ponarejati denar. Nagibi so bili različni, eden si je hotel iz dolgov pomagati, drugi se je hotel poročiti itd. Vsem pa je bila skupna misel, da jim mora denar ponarejati. Selan, katerega so v nešteti pismih prosili za to »prijaznost« ter ga pogosto osebno nagovarjali v gostilni, na cesti, kjer-

XIV. ZAGREBAČKI ZBOR
13. — 22. IX. 1930.
SPLOŠNI MEDNARODNI VELIKI SEJM
VZORCEV S SPECIALNIMI SEJMI

1. Stavbarstva
2. Hotelov, hiš in kuhinj
3. Živilske industrije
4. Tekstilij in konf. krzna
5. Kože
6. Papirja
7. Kmetijstva

Razen tega bo tudi razstava in sejm plemenske živine

domače v dneh 13. in 14. IX.
inozemske „ „ 20. „ 21. IX. 1930.

Na železnicah in jadranskih parobrodih 50% popusta za obiskovalce in blago (Brezplačni povratek)

advokata v Beogradu brzojav: Pridi takoj, Danica je izginila! Na dan med nočema s sanjami je orožnik Zivaljević umoril nesrečno Danico v Topčiderskem parku in jo vrgel mrtvo v stranišče.

Nesreča blejskega avtomobila

Šofer je preprečil težko nesrečo.

Letošnjo pomlad si je avtobusno podjetje Hojak nabavilo krasen in eleganten avtobus, ki je služil za prevoz tujcev z Bleda v Ljubljano. Odlikovala ga je zlasti komfortna oprava, zato je vzbudil vseobčo pozornost. Pred kratkim bi bil kmalu postal žrtev prometne nezgode, podseboj pa pokopal več potnikov.

Nek neznan tovorni avtomobil je na Gaštajskem klanecu v Kranju hotel prehiteti voznika, da si je videl blejski avtobus poln potnikov, ki je pravkar zavil izza ovinka.

Vsa čast in hvala Hojakovemu šoferju, da ni prišlo do večje nesreče! Njegovi prisotnosti duha je zahvaliti, da je hitro zavozil na obcestni rob. Radi opolških tal je zdrknil čez rob in da se ni naslonil na drevo, bi bil zdrknil avto s potniki vred v globino na železniško progo. Precej je poškodovana vsa desna stran, blatnik in zadnji del avtobusa.

koli so ga sploh dobili. Selan pa ni hotel in je ponudbo stalno odklanjal. Obtoženci pa niso obupali ter so naprej kovali načrte. Razvila se je obširna korespondenca med njimi pa tudi osebnostno so se mnogokrat sestajali ter se posvetovali o pripravah, zlasti pa o tem, kako bi Selana omehal, ki so ga vmes še vedno pridno obdelavali, četudi brez uspeha.

Končno so se domenili, da bodo sami ponarejali denar in so si v ta namen nabavili tudi opalograf in druge potrebščine. Ker pa nobeden ni znal dobro risati, so naprosili Selana, da bi jim on pomagal vsaj kot risar. Povabili so ga na skupni sestanek, ki so ga sklicali v neki gostilni v Hrastniku. Selan pa tudi to pot ni prišel, pač pa so oni bili na tem sestanku aretirani. Na razpravi, pa tudi v preiskavi, so skoraj vse zanikali. Vendar pa se je tu nemu ter drugemu zareklo in je to in ono izpovedal. V kolikor pa priznajo, se izgovarjajo, da niso imeli resnega namena, ponarejati denar, da je bilo vse skupaj samo šala in zabava.

Kot priča k razpravi je bil povabljen tudi Selan, ki je pa izpovedal zelo obremenilno za obtožence.

Po zaključku dokaznega postopanja so govorili državni tožilec in branitelji. Senat je po enournem posvetovanju ob 20.15 razglasil razsodbo. Za krive so bili proglašeni in obsojeni Stirn na 12 mesecev, Ovtčak Janez na 9 mesecev Pajk Franc na 5, Poljanšek na 3 in Šuštar na 3 mesece strogega zapore. Všet jim je bil preiskovalni zapor od 10. junija t. l. dalje. Ostali so bili oproščeni.

Kultura

MARIBORSKO NARODNO GLEDALIŠČE.

Sestanek članov dramske šole v mariborskem gledališču.

V nedeljo, 21. t. m. točno ob pol 11. uri dopoldne bo na odru mariborskega gledališča sestanek vseh prijaviteljev, kjer se bodo določile smernice pouka, določil pričetek predavanj in sprejela eventualne želje prijaviteljev. Vsi prijavitelji naj se zbere točno ob napovedanem času. Prijave se še vedno sprejemajo, tudi na dan sestanka.

Gostovanje članov mariborskega gledališča v Račah bo v nedeljo, 21. t. m. ob 16. uri. Mariborski igralci bodo ob tej priliki vpriporili vele-zabavno in duhovito Fuldovo štridejansko komedijo »Ongjenike«. To bo prvič, ko bodo poklicni igralci psetili Rače, na kar opozarjamo domačine in okoličane.

Planinski vestnik. Septemberska številka »Planinskega vestnika« ima to vsebino. Dr. Jos. C. Oblak: V okrilju Visoke Tatre. Janko Mlakar: Hockönig in Dachstein. Jos. Wester: Iz Tržiča — v Tržič. Dr. J. Santel: Obzor in društvene vesti. V prilogi prinaša lepo sliko: Kamniško sedlo s Planjavo (fot. I. Tavčar). »Planinski vestnik« je službeno glasilo S. P. D. Izhaja 12 krat na leto in stane posamezna številka 5 Din, letna naročnina pa 40 Din. List, ki izhaja že 30. leto, je kra-

sno opremljen in prinaša članke naših najboljših planinskih pisateljev ter v vsaki številki krasne slike iz naših planin v bakrotisku. Toplo priporočamo list vsem našim planincem in ljubiteljem planin.

Pirandello je pobegnil v Ameriko. Znani italijanski dramatik Luigi Pirandello je pretekli teden odpotoval v Ameriko, kjer se misli baje stalno naseliti. Mimogrede je nekemu angleškemu publicistu pripovedoval v intervjuu, da se je naveličal življenja v ostareli Evropi. On, da je še mlad, njemu da se ne ljubi hoditi med vsemi temi živimi mrličji. Se v Londonu da je naletel na enega samega v resnici mladega človeka — B. Shaw; toda Shaw zanj kot za dra matika tudi ni nič — Shaw hodil v teater za stonj. Direktorji evropskih gledališč mu pisa rijo po stvari, ki jih je napisal pred 20, celo pred 40 leti, Amerikanci pa vedno vprašujejo samo: Imate kaj novega? Neki znan ameriški impresario je nedavno pokupil od njega kaj štiri še nenapisane drame. To se nekaj pravi Pirandello je ljubša ena izživžgana premijera ki jo doživlji, kakor pa najlepši spomenik p. snurti. — Takele stvari pripoveduje Pirandello ke v svojem 64. letu poln mladeniških upov odbaja v novi svet.

Opera iz rudarskega življenja. Belgijski vir tuoz in komponist Eugène Ysaye je napisal muzikalno dramo Peter, rudar. Dela obravnava rudarski štrajk.

Dnevne vesti

— 500 angleških turistov v Splitu. V Splitu je pristala velika luksuzna potniška ladja »Oxford« s 500 angleškimi turisti. Turisti so na velikem potovanju po Sredozemskem morju. Ustavili se bodo v vseh večjih krajih naše rivijere. V Splitu so si takoj najeli avtomobile in se odpeljali v okolico. Največ jih je šlo v Solin, kjer so se zanimali za nove izkopnine. Med letoviščarji je tudi prezident Lloyd Registra, ki je konferiral z zastopniki naše pomorske plovbe.

— Naši letalci zmagovalci so se vrnili iz Bukarešte. V torek so se vrnili iz Bukarešte naši letalci, ki so se udeležili 14. t. m. v Bukarešti velikih mednarodnih letalskih tekem. Okoli 16. ure so pristali na letališču v Novem Sadu. General Nedić jih je pozdravil in jim čestital. Pilot Bajdak je odnesel na tekmah eno prvih nagrad. Mitingu je prisostvoval tudi romunski kralj Karol.

— V »Službenem listu kraljevske Dravske banovine« s dne 19. septembra t. l., št. 26, so objavljeni naslednji zakoni, uredbe itd.: Zahvala Njiju Veličanstven kralja in kraljice za čestitke ob rojstnem dnevu prestolonaslednika. Zakon o izročitvi novih zastav pešaških in konjeničnim polkom ter Komandi žandarmerije. Zakon o skupnem davku na poslovni promet. Zakon o konvenciji o trgovini in plovidbi med kraljevino Jugoslavijo in republiko Estonijo. Uredba o letnem odmoru, odsotstvu itd., uradnikov in službencev ministrstva za zunanje posle in diplomatsko-konzularnih zastopništev. Uredba o ocenjevanju uradnikov in službencev ministrstva za zunanje posle ter diplomatskih in konzularnih zastopništev. Odlomba o izpremembi 1. odst. § 13. uredbe o organizaciji ministrstva za promet in prometne službe. Popravek v zakonu o izpremembah in dopolnitvah zakona o drž. svetu in upravnih sodiščih. Popravek v spisku strojev in strojnih delov, izdelanih v državi. Razne objave iz »Službenih novine«.

— Pred kongresom slovanskih zdravnikov. V začetku oktobra bo v Splitu, kakor smo že poročali, velik kongres slovanskih zdravnikov. Dolež se je prijavilo že 300 zdravnikov iz inozemstva, 300 zdravnikov iz Poljske, po 50 iz Bolgarije, Romunije in Češkoslovaške. Druge države bodo poslane na kongres svoje delegate. Glavne teme predavanj na kongresu bodo o revmatizmu in o klimatologiji Jadranskega morja.

— Za naše akademike. V znišlu členu 29 zakona o zdravstveni zaščiti z dne 30. avgusta 1930 mora vsaki slušatelj — reden ali izreden — ob vsakem semestralnem vpisu plačati 30 Din za zdravstveni fond. 50 odstotkov te takse ostane v lastnem posebnem univerzitetnem zdravstvenem fondu. Na temelju tega zakona ne more biti plačevanja te takse nihče oprošten.

— Za mučniški sklad Gortan in drugovi so darovali Jugoslavo izpod »Stare Lipe« v Ljubljani 130 Din. Posnemajte. Denar hrani naša uprava.

— Gostovanje Josipa Rijavca v Beogradu. Beograjsko gledališče je angažiralo tenorista Josipa Rijavca za štiri gostovanja v tem mesecu. Nastopil bo v »Aidii«, v »Plesu z maskami«, v »Manon« in v »Hofmanovih pripovedkah«.

— Stalno gledališče v Novem Sadu. S prvim oktobrom bo otvorjeno v Novem Sadu stalno banovinsko gledališče. Za intendanta je imenovan dramaturg skopljanske drame Radoslov Vesnić. Otvoritvena predstava bo Manojlovičev »Centrifugalni plesalec«.

— Priporočamo nove Ciril Metodove razglednice in črni narodni kolek z dne 20. septembra 1908. Rodoljub! Pomagajte družbi!

— Izšla je nova številka »Romanca«, tednika za vse. Dobi se v vseh trafikah po 2 Din. Naroča se pri upravi Sulfana, Breg 10, četrtletno stane 20 dinarjev.

— Šolske zvezke kupujte pri tvrdki M. TIČAR, prodajajo se v prid Jadranske straze.

— Železniške legitimacije trgovskih vajencev. Trgovski vajenci, ki obiskujejo Gremijalno trgovsko triletno šolo, so se vozili z legitimacijjo, katera je stala mesečno 35 Din. Za tekoče šolsko leto legitimacij še niso prejeli, pouk se je pa že pričel. Kakšen vzrok mora biti, da se legitimacije, ki so bile od šolske oblasti potrjene, vajencem ne izdajo, ko jih že rabijo.

— V Zagrebu je 5370 srednješolcev. Dne 16. t. m. se je pričel pouk na vseh zagrebških srednjih šolah. Letos se je vpisalo na srednjih šolah rekordno število dijakov, in sicer 5370.

— Racija na šoferje. Zagrebška prometna policija je priredila zopet nočno racijo na šoferje. Našla je na periferiji avto poleg neke ograje. V zagonetnem avtu je bil parček, ki so ga stražniki presenetili. Aretirali so tudi dva pijana šoferja.

— Avtomobil v plamenih. Pri Stupniku se je težko ponesrečil tovorni avtomobil »Tapred«, ki vozi na progi Zagreb—Karlovac. Avtomobil se je prevrnil, naker se je vnel bencin, ki je motor in karoserijo popolnoma uničil.

— Urša Starič naj se javi sodišču. Prosimo, da se javi njim naslov na okrožno sodišče Novo mesto, odd. III., pozivno na ta dopis. Urša Starič, stara 32 let, Sela pri Suhorju, samska, služkinja, nazadnje Trebnje št. 22. — Okrožno sodišče v Novem mestu.

— Ni se ponesrečil pri igri. Včeraj smo poročali, da je dijak Pavel Borut iz Žejčice padel s katedra v razredu, kjer bi se naj bil igral s svojimi tovariši. V resnici go v peti realki tedaj slikali živ model. Borut je bil postavljen za model in je sedel na katedru. Postal pa mu je slabo in je padel s katedra, si pobil čeljust in izbil nekaj zob.

— Majetić je začel igrati. Znani Dragotin Majetić, ki hoče doseči nov rekord v igranju na tamburico in igrati nepretrgoma 100 ur, je v sredo začel igrati v restavraciji »Kolo« v Zagrebu. Končal bo šele v nedeljo popoldne.

— Senzacionalen samomor. V Drvaru se je ustrelil uradnik lesne industrije »Šipac« Branko Gjumić. Tragičen konec mladega uradnika, ki je bil poznan v Drvarju in Banjaluki, je vzbudil pravo senzacijo. Zakaj si je vzel življenje, nihče ne ve, najbrž pa zaradi nesrečne ljubezni.

— Oče in mati umorila novorojenčka. Pred velikim senatom v Šibeniku je stal te dni obtoženec Mate Zoričić in njegove dekle, s katerim je imel nezakonskega otroka, katerega je umoril. Zoričić je nesel po porodu novorojenčka daleč iz vasi in mu zamašil usta s krpo ter ga nato pokopal. Bil je obsojen na 4 leta robije, dekle pa na 18 mesecev ječe.

— Samomor milijonarja. Na Reki se je ustrelil znani trgovec Edmund Pauk. Zapustil je premoženje, ki ga cenijo na 10 milijonov Din. Nihče ne ve vzroka njegovega samomora.

— Strašna nesreča z bombo. Božo Krljić iz neke vasi pri Bihaju je bil med vojno v francoski armadi kot prostovoljec. Domov je po prevratu prinesel tudi bombo, katero je shranil v hiši svojega brata. S tem se je kmalu spril in se preselil v drugo hišo. Tedaj je iskal tudi bombo, pa je ni našel. Misli je, da se je izgubila. Otroci njegovega brata so jo pa nedavno našli na podstrešju in se z njo igrali. Pred dnevi so jo vzeli v gozd in trli z njo lešnike. Tedaj je bomba eksplodirala in razmesarila vse tri otroke.

— Vreme. Po pravem jesenskem deževju imamo zopet lepo jesensko vreme. Sonce ne pripeka več, temperatura je padla. Relativna vlaga je bila včeraj največja v Ljubljani (92%), najmanjša pa v Splitu (45%). Megla je bila v Ljubljani 10, v Mariboru 9, v drugih krajih države pa od 1 do 7. Deževalo je v Beogradu in v Skoplju. Najvišja temperatura v Ljubljani je bila 20, najnižja pa 8-2 stopinj Celzija.

Ljubljana

Petek, 19. septembra 1930, Januarj. Pravoslavni: 6. septembra, Vitogdrag.

Nočno službo imata lekarni Sušnik na Marjinem trgu in Kuralt na Gosposvetki cesti.

■ Ravnateljstvo mestne elektrarne ljubljanske sporoča svojim konzumentom, da mora v nedeljo, dne 21. septembra od 7. ure do 18. ure ustaviti električni tok na trofazni strani, ker preureja svoje naprave.

■ Na državnem konservatoriju v Ljubljani se je začelo šolsko leto 1930/31 ponedeljek 15. t. m. Obisk tega prvega našega glasbenega zavoda je v letošnjem šolskem letu razveseljivo porastel. Vedno več se prijavlja gojencev, ki študirajo glasbo za svoj bodoči poklic. Na zavodu deluje poleg 10 od države nastavljenih učiteljev, še 28 učiteljev Glasbene Maticice in honorarnih nastavljenecv drž. konservatorija. Začetkom letošnjega šolskega leta je ravnateljstvo uvedlo na novo jezikovni pouk. Za vse gojence, ki niso že prejele na kakem drugem zavodu obiskovali srbohrvaščine, je obiskovanje tega predmeta, ki ga poučuje prof. dr. Mirko Rupel, obvezno. Poleg tega se poučuje še francoščina in za gojence sopletnja italijanshina. Oba ta dva predmeta poučuje prof. dr. Stanko Leben. Ravnateljstvo obvešča s tem, da se gojenci izjemoma še sprejemajo predvsem za instrumentalni pouk, prav posebno še za orkestrske instrumente. Poučujejo se flauta, oboa, klarinet in fagot, dalje rog, trobenta, pozavna in tolkala. Priglasite sprejema konservatorijska pisarna.

■ Ker ga ni hotela ljubiti — s pestjo v oko. Neka delavka, ki stanuje v barakah »Soča« na Dunajski cesti v bližini »Stadiona«, je prijavila na policiji, da jo je 13. t. m. nekaj pred volnožo napadel na ulici pred barako »Soča« neki Bošnjak. Ker jo je udaril s pestjo po levem očesu. Priča tega dogodka, delavec Milković Matej, ki stanuje v isti baraki, pove, da je napadalec Kosupović Mešo iz Vrnogača. Kovačičevo je že pred tem v gostilni nadlegoval in zato, ker ga je odbila, jo je potem na ulici napadel. Kosupović je še isti večer odpotoval domov.

■ Tatvina kolesa. Masek Dvorak je prijavil na policiji, da mu je bilo 17. t. m. dopoldne iz kleti v hiši v Gledališki ulici št. 4, kjer stanuje, ukradeno kolo. Kolo je črno pleskano, kolesa rumeno pleskana, znamke »Atlas« z električno lučjo in je vredno 1500 Din.

Maribor

m Violinski koncert Karla Rupla. V ponedeljek 22. t. m. zvečer bo v režiji Ljudske univerze v kinu »Apolo« violinski koncert Ljubljana-Karla Rupla. Spored obsega 9 točk. Na klavirju spremlja pianistka Marica Lipovškova. m Tečaj za fino pecivo. Gospodinjina šola »Vesna« priredi od 29. septembra do 12. oktobra tečaj za fino pecivo. Prijave sprejema ravnateljstvo.

m Otvoritve gledališke sezone. Tukajšnje Narodno gledališče bo otvorilo letošnjo sezono v sredo 1. oktobra s Shakespearejevo igro »Sen kresne noče«.

m Dovršitev temeljev nove palače OUZD. Stavbni tvrdki ing. Slajmer in ing. Jelenc ter Živic sta te dni dovršili temelje in kletne oboke za novo trnadropno palačo OUZD na oglu Sodne in Marjinje ulice.

m Jadranski dan naj pokaže, koliko požrtvovalnih Jugoslovanov misli na naše Primorje! Naj ne bo nikogar, ki bi se ne oddolžil v nedeljo 21. t. m. Jadranski straži!

m Smrt organizatorja avstrijsko-ogrskih pošt. Te dni je umrl na Dunaju upokojeni generalni direktor bivših avstrijsko-ogrskih in pozneje avstrijskih pošt Konrad Hoheisel. Pokojnik si je pridobil veliko zaslug tudi za organizacijo pošt na slovenskem ozemlju.

m Kreditna zadruga državnih železničarjev. Mariborski narodni železničarji so si letos osnovali svoj lastni gospodarski zavod, pri katerem morejo biti vključeni izključno le železničarji. Zavod lepo uspeva in je upati, da bo zavedno narodno prometno osebo kmalu osvobodil raznih internacijalnih in drugih podjetij.

m Dobra hrana v Javni kuhinji na Slomškovem trgu št. 6 v A razredu opoldne in zvečer Din 8-30, v B razredu Din 12-30, v C razredu Din 14-30. Priglašajte se! 316

m Premog za vojne invalide. Krajevni odbor združenja vojniinvalidov sporoča vsem invalidom in vdovam, da bo naročil večjo količino premoga po režijski ceni, če se seveda priglasijo dovolj reflektantov. Interesenti naj se zgledajo v invalidski pisarni med uradnimi urami vsak ponedeljek, sredo ali soboto od 9. do 11. na Rotovškem trgu 1.

m Dva mariborska pevca v radiu. Danes v petek ob 20. poje znani mariborski tenorist g. Avgust Zivko več slovenskih pesmi in ljubljanskem radiu. V četrtek 25. t. m. bo pa pel istotam član tukajšnjega Narodnega gledališča mladostni tenorist g. Stepan Ivelja.

m Dan brez aretacij. V sredo ni bil v Mariboru nihče aretirani. Prijav, nanašajočih se večinoma na prometne in druge policijske predpise, je bilo 17, poročil pa 7.

m Nesreča v Studencih. Včeraj popoldne okrog 14-30 se je peljal posestnik Ivan Čuk iz Ruš s svojim vozom skozi Studence. Poleg njega sta se peljali tudi njegova žena Tereza in 10-letna hči Marija. V bližini Steherja pa jim je prišel nasproti novi cestni valjar okrajnega cestnega odbora, katerega sta se konja zbal in se splašala. Čuk je med dirom skočil z voza, da bi konja ustavil, kar se mu je tudi posrežilo. Pri tem pa se mu je voz prevrnil, žena Tereza in hči Marija sta padli na tla in si obe težko poškodovali levi nogi. Pozvani rešilni avto ju je prepeljal v bolnico.

m Ubegli Turek. Na meji je bil v četrtek aretirani 26letni Meho Heljez iz Bosne, ker je hotel še z nekim tovarišem pobegniti v Avstrijo. Na policiji v Mariboru, kamor je bil priveden, so ugotovili, da ga išče ljubljanska policija radi tatvine obleke v vrednosti 1200 Din.

m Aretacija Mariborčana v Splitu. Policijsko ravnateljstvo v Splitu je sporočilo tukajšnji policiji, da je bil tam zaradi splošnega suma aretirani 19letni Franjo S. V tukajšnjih policijskih knjigah so našli, da je S. ukradel preg odhodom svojemu očetu 4000 Din.

Cančalo, o čemer smo poročali včeraj, so našli kolo »Styria« št. 701599. Lastnik se poziva, da se javi na policiji.

m Neumestna šala. Včeraj dopoldne je stal v Slovenski ulici pred neko trgovino osebni avto, v katerem je sedel neki 5letni otrok. Nekdo, ki se je hotel postaviti, je avto porinil malo naprej. Pri tem je pričel delovati motor in avto je zdrčal po Slovenski ulici. Zgodila bi se lahko velika nesreča, da ni nevarnosti opazil šofer Franjo Keršič. Skočil je v vozeči avtomobil in ga ustavil.

Gelje

* Čiščenje sodov o polnoči. V Cankarjevi ulici so v neki hiši ponoči čistili sode, in sicer tako hropno, da so se vsi stanovalci v hiši zbudili. Zato so pa šli prihodnji dan na policijo in prevnete sodarje prijavili radi kaljenja nočnega miru.

* Nočno lekarniško službo ima od jutri dne 19. t. m. do prihodnje sobote lekarna »Pri križu« na Kraja Petra cesti.

* Smrtna kosa. 16. t. m. je umrla v Košnici št. 25 52-letna Antonija Majcen, gospodinja. — Pogreb g. Franca Lebiča bo danes ob 17. uri

* Prijavni predpisi. Dasi je mestna policija pred dvema mesecema opozorila prebivalstvo na stroge zglajevalne predpise, se še vendar dogaja, da stranke ne prijavijo in odjavijo oseb, ki so k njim prišle ter od njih odšle. Te dni so v enem dnevu dognali pet pregrešitev glede zglajevanja.

* Zatvoritev mestnih kopališč. Včeraj so zaprli možko kopališče, žensko kopališče ter kopališče »Diana« na Bregu. Dočim sta bili kopališči v parku dobro obiskani, so se samo nekateri upali v »Diano«.

* Zaljenje policijskega stražnika. Neki M. F. je v ponedeljek zvečer na kolodvoru žalil mladočlovega pol. stražnika. Ker je to hud prestopek, ki se kaznuje z zaporom, je stražnik F.-a povabil na stražnico, kjer so ga legitimirali in ga naznanili sodišču.

* Mačja nadloga. Pisateljica gdč. Alma Karlinova je prijavila policiji, da se je na dvorišču njene hiše na Ljubljanski cesti razpasla prava mačja nadloga. Iz vseh vetrov so se priteple tja mačke. Razgrajajo ponoči tako, da ne more nihče v sosesčini spati.

* S polenom po hrbtu. Ker 58 letna reva Jožefa Rebernak v Gaberju ni mogla najti drugega stanovanja, jo je lastnik hiše s polenom pretepal tako, da ji je prizadel hudo rano na hrbtu.

Slov. Bistrica

Letni nastop Sokola v Slovenski Bistrici bo letos dne 5. oktobra v prostorih hotela Beograd.

Drzen tat v samostanu. V samostanu šolskih sester v Slov. Bistrici dobivajo redno vsi berači hrano. Tudi 16. t. m. sta se dva zgledala in dobila običajno hrano. Ko je bil že čas, da bi se oba odstranila iz samostana, je sestra vratarica jvila, da se je odstrnil samo eden. Hitro so čč. sestre pregledale samostan in predržeza našle v neki sobi, ko si je basal z različnimi malenkostmi svoj nahrbtnik. Sestre so sobo takoj zaklenile in javile stvar takoj orožnikom, ki so drznega tička spravili na varno.

Proslava stoletnice rojstva Miroslava Tyrša. Dne 17. septembra je tukajšnji Sokol slovesno praznoval stoletnico rojstva ustanovitelja Sokola, Miroslava Tyrša. Govoril je učitelj g. Rom.

Izkopavanje umrlih ujetnikov. Na tukajšnjem mestnem pokopališču so pričeli z izkopavanjem ruskih ujetnikov, ki so umrli tukaj v ujetništvu med svetovno vojno. Pokopali jih bodo v skupen grob na spodnjem pokopališču, ker so gornji prostor kupile šolske sestre.

Pastirji spustili vodo iz ribnika in pokradli ribe. Pod velikim vrhom se razprostira poznano in idilično Crno jezero, ki so ga pastirji pred kratkim izpraznili in pokradli iz njega ribe, ki jih goji g. Windischgrätz iz Konjic. Sedaj je ribnik zopet napolnjen in vstavljene so male ribice.

30 obolevih na davici. Na osnovni šoli v Laporju pri Slov. Bistrici je pričel zopet pouk, ki je bil prekinjen za devet dni. V vsem šolskem okolišju se je pojavilo namreč nad trideset bolnikov davice. Prinesel jo je v Laporje nek deček, ki je prišel iz Maribora na počitnice.

Ljutomer

Gremij trgovcev je zopet pričel z uradnimi dnevi. Vsak petek — izvenzki prvi petek v mesecu — uraduje tajnik v gremijalni pisarni od 9. do 16. ure. Vsak prvi petek v mesecu je uradni dan v Gornji Radgoni pri podpredsedniku g. Francu Korošcu, in sicer od jutranjega vlaka do prvega popoldanskega. Prvi uradni dan bo v Gornji Radgoni dne 3. oktobra.

Paviljon za tobačno trafiko namerava na glavnem trgu zgraditi vojni invalid g. Mavrič. Mestna občina mu je nasvetovala, naj napravi mesto zidanege lešenega, ker ga bo moral ob regulaciji mesta eventualno prenesti.

Sejem na kvatni terek je bil precej živahen, samo resnih kupcev je bilo malo. Od 54 goved je bilo prodanih 25 po precej visokih cenah, v Italijo je šla samo ena telica.

Obnova cest. Mestna občina je zaprosila bansko upravo za dovoljenje, da sme položiti ob banovinski cesti do ščavnice obrobniče. Drugo leto jih namerava položiti do meščanske šole, storila pa je tudi potrebne korake, da se cesta proti pokopališču vsaj deloma kanalizira in razširi ter da se na pridobljenem prostoru napravi potrebna pešpot.

Marenberg

Poziv točilcem alkoholnih pijač. Sreska finančna uprava v Marenbergu razglašča, da se vrši komisijska odmera točilne takse za tretletje 1931/33. Interesenti iz občin Jančevski vrh-Orlica, Marenberg, Ribnica na Pohorju, Sv. Anton, Sv. Primož, Vuhred, Vuzenica in Gornja Vezina naj predložijo prijave do 1. oktobra 1930. Sreški finančni upravi.

Solski upravitelj v Vuzenici g. Joško Golob je zbolel za težko želodčno boleznijo. Te dni se je vrnil iz grške bolnice, kamor je pred nedavnim časom odpotoval, da se ozdravi. Simpatičnega moža in dobrega šolnika vsa obmejna javnost težko pogreša in želi, da bi skoraj popolnoma ozdravil. Do njegove ozdravitve vodi šolsko upraviteljstvo na Vuzenici gdč. Ivanka Vidmarjeva.

Pod črto

»Bodite trdi«

Pod tem naslovom piše »Češko Slovo«: »Ko je ledolomec »Krasin« rešil pet brodolomcev »Italije«, ki so že obupavali v svojem rdečem šotoru na nestalni ledeni plošči, tedaj se je na ledolomec pripetil dogodek, o katerem piše profesor Samojlovič v svoji knjigi o rešilni ekspediciji. Na Krasinu ni bilo prostih kabin za posameznike, a tudi ladijska bolniška soba je bila samo ena za vse. Ko je k dvema preje rešenima, Zappiju in Marianu prišlo še pet naših, ni preostajalo nič drugega, ko da so ležali vsi skupaj, oficirji in navadnji vojak, tako Zappi s Biaggijem in Ceccionijem. Nihče na »Krasinu« ni videl v tem ovire — razen Zappija. Ta major je dal sporočiti Samojloviču, da vendar on, kot oficir, ne more ležati skupaj v eni sobi z navadnimi italijanskimi vojaki. Kakor hitro je minila nevarnost, ki ga je obdajala na ledu in se razpršil njegov strah, takoj je pozabil Zappi na to, da ni bil samo on, temveč tudi prosti vojak — katastrofi »Italije« navezani eden na drugega, da jih je vezalo bratstvo smrti. Toda major Zappi je na to bratstvo kaj hitro pozabil — takoj, ko se je rešil.

Spomnili smo se na to epizodo baš v teh dneh, ko so bili s strelji v hrbet usmrčeni od fašistovske milice štirje Slovenci in ko je pisal fašistovski tisk o njih narodu ko o živini, za katero velja samo trda pest. Major Zappi ni hotel biti niti trenutek v eni kabini z navadnimi vojaki, pa čeprav so bili ti fašisti kakor on. Ta njegova »velikodušnost« gotovo ni bila samo njegova osebna lastnost. To potezo značaja deli z njim ves današnji fašizem. Kakšno neki razmerje do prostega človeka, kakšna neki dolžnost do ljudi »nižje« rase? Proti njim je treba samo trde pesti! Samo da ljudje te vrste pozabljajo, da je bila trda pest Avstrije tudi za nie in da je njih ponos od zelo svežega datuma

Škofja Loka

Higijenske razmere v Škofji Loki niso najidealnije. Mestno županstvo je te dneve zabranilo odlaganje smeti pri železobetonskem mostu, ker služi ta prostor za napajanje vojaških konj. Odkladati odpadke in smeti je dovoljeno izključno le na Studencu.

Ceste v škofjeloškem okraju so stalno predmet kritikovanja s strani vozačev vseh vrst, pa tudi pešcev. Čim nastopi padnevo deževje, že so na potih kopice blata, luže in kotanje, da je joi. Cestno vprašanje je v območju loškega okraja jako važno, ker sta cesti v Poljansko in Selško dolino izredno frekventirani. Izdatnega prometa pa tudi ne manjka v drugih smereh. Opetovano se zatrjuje, da ima prav škofjeloški okraj cestno omrežje, ki potrebuje nujno temeljitega obnovljenja.

Škofjeloški zamorec Fortunata Sala Alija, ki je več mesecev služboval pri mesarskem mojstru Ivotu Ogorevcu v Škofji Loki, je odšel v Kranj, kjer nastopi službeno mesto pri hotelu »Stara pošta«. Loka se bo morala zadovoljiti le s črnem v mestnem grbu.

Odkar je odšel nekam na Kočevsko za dobro mladinsko vzgojo vneti mestni kaplan g. Veider, nimamo kaplana. Pogrešajo ga največ šolarji. Zato je občina želja starišev, da se priljubljenega gosp. kaplana prestavi nazaj, ako to želi. Nekaterim je pa treba dopovedati, da se ne obregajo ob tukajšnji duhovščino s škodljivimi nameni in tako povzročajo kvaro pri njenem dobrem vzgojnem delu, nad katerim doslej ni bilo spodbuke.

Letina. Posušene gobe »jurčke« grosisti slabo plačujejo. Povsod priljubljeni krompir iz škofjeloške okolice, zlasti oni s peščene zemlje, kateri je okusen, ni zaradi predolge poletne suše zadovoljivo obrodil. Vzlic dobremu slovesu tega krompirja je zanimivo vedeti, da ta še ni najboljši iz Slovenije. Boljšim se prišteva kraški in isterski pridelek. V Sloveniji slovi zlasti krompir zrasel na kraški zemlji okoli Nove vasi pri Blokah, kjer ga obilo pridelajo in razpošiljajo boljšim kuhinjam.

Kranj

Zavrnitev prošnje. Tukajšnji avtotaks g. Ciril Grajzar je po neugodni rešitvi prošnje za dovoljenje prevažanja potnikov na progi Kranj—Jezerko z avtobusom vložil prošnjo že pri sreskem načelstvu. Tu pa je bila prošnja zavrnjena. Podjetnik se je sedaj obrnil na bansko upravo. V interesu tujkega prometa bi bilo, da dobi dovoljenje.

Bled

Smrtna kosa. V Gorjah pri Bledu je umrla učiteljica Terezija Jalen. Tu je dolgo let vestno opravljala svoje službene dolžnosti. Svojim koleginjam in kolegom je bila dobra tovarišica, šolski mladini pa vzor pridnosti in vedenju. Pokojnica je sestra kateheta pisatelja g. Jalna v Mostah. Pogreb nepozabne tovarišice se je vršil v sredo 17. t. m. ob 10. uri popoldne na pokopališču v Rodinah, župnija Breznica. Na njeni zadnji poti k večnemu počitku jo je spremljalo mnogo občinstva, v znak, da je bila pokojnica zelo priljubljena. Naj v miru počiva.

Kamnik

Merjenje ceste. Cestni odbor kr. banske uprave v Ljubljani je pričel z merjenjem banovinske ceste I. reda, ki pelje iz Trzina čez Mengeš, Kamnik in Črno na Gornji grad. Postavil bo kilometrske kamne in tudi cesto nekoliko popravil. Od Trzina do Kamnika (vrh Klanca pri trgovini Kemperle) je cesta dolga točno 11 km.

Planincem! S 15. septembrom sta se zatvorili koba na Kamniškem sedlu in Cojzova koča na Kokrškem sedlu, vendar bo Cojzova koča, če bo lepo vreme, do nadaljnjega ob sobotah, nedeljah in praznikih odprta in oskrbovana.

Da ne pozabimo! V nedeljo je bilo na Grabnu »žeganje«, ki je za čudo poteklo čisto mirno brez vsakega večjega pretepa.

Kopalnice bo kmalu dograjeno. V sredo je prišel iz Ljubljane monter Strojnih tovarn in livarn in pod njegovim vodstvom so pričeli montirati lesene dele zavornice.

Radodarna Nevljica. Nevljica nam je napravila novo presenečenje. Ob zadnjem deževju je izkopala v gornjem delu kopalnišča večje količine peska in gramoza in ga odložila v spodnji strugi pod jezom.

Višnja Gora

Pot na kolodvor. Glavni dohod od železniške postaje do mesta se nahaja v takem stanju, da se vsak pešec upravičeno zgraža. Vsak naliiv in dež razrije pot in naplavi blato od sosednjih njiv. Opetovano je predsednik Olepševalnega društva interveniral pri županstvu radi poprave in električne razsvetljave tega pota, toda zaman.

Trbovlje

Najlepša zgradba v Trbovljah je brezdvoma palača, ki si jo je pred kratkim dogradil tukajšnji podjetnik g. Jožef Hauck. Zgrajena je v modernem slogu s številnimi balkoni in solnčnimi terasami.

Konec kopalne sezone. Z hladnejšim jesenskim vremenom je končala tudi kopalna sezona v tukajšnjem občinskem kopalnišču. Dobrodelni letnega kopalnišča so sicer povoljni, vendar se bi pa lahko še potrojili, da ni bilo neprilike s pomanjkanjem vode. Na vsak način bo občinski upravni odbor moral razmišljati sedaj ob koncu kopalne sezone o tem, kako bi se dal ta nedostatek odpraviti.

Nova občinska klavnica. Dela pri novi klavnici na tržnem prostoru napredujejo. Točasno se vršijo dela na zunanem in notranjem ometu, nato bo poslopje še v notranjosti opremljeno, nakar bo izročeno svojem namenu. Klavnica je prizidana novi hladilnici, ki je zgrajena v istem slogu kot prva. V severnem delu bo tržni prostor ograjen z dva in pol metra visoko ograjo, ki bo obkroževala oni del, na katerem sta zgrajeni gornji dve stavbi. Da se mesarjem iz Trbovelj, ki prevažajo meso v hladilnico ali bodo gonili živino v klavnico, olajša pot, da jim ne bo treba delati velikega ovinka po cesti okrog stare bolnice, ker je dovoz sedaj samo z južne strani mogoč, je županstvo sklenilo zgraditi na severni strani tržnega prostora preko Trbovelj-

šče močan most, preko katerega bodo lahko prizadeti mesarji prevažali meso in gonili živino po skrajšani poti skozi delavsko naselbino Njiva na tržni prostor.

Izlet na Mrzlico. Tukajšnja podružnica Slovenskega planinskega društva priredi v nedeljo 21. septembra družabni izlet na Mrzlico. Društvo vabi vse planince in prijatelje planin, da se izletu pridružijo.

Zagorje

Pretep. Pred separacijo, kjer je zaposlenih precej delavcev, postaja ob večernih urah mnogo gledalcev, kateri radovedno ogledujejo in komentirajo nova dela. Med nje se je postavil naš Peter, se zamozavestno obračal po gledalcih ter jim po svoje tolmačil pomen novih del. Zraven je povedal tudi kakšno »pikro« na račun delavcev, zaposlenih pri delu. Omenjenim to seveda ni bilo po godu, začelo se je prekeranje in Peter, hoteč pred množico pokazati svojo neustrašenost, se je ljuta borba in šele prispeli orožniki so napravili mir in red.

Vinska trgatve. Prostovoljno gasilno društvo na Lokah pri Zagorju priredi v nedeljo 21. t. m. ob 5. uri popoldne v dvorani Delavskega doma na Lokah vinsko trgatve.

Laško

Požar. V torek zjutraj ob 3. uri je zbudila gasilska trobenta prebivalce iz spanja. Nekje goril Zgorela je v Marijagracu žaga g. Ivana Pusta, ki se pa nahaja v Dalmaciji na vinski trgatvi. Žaga je zgorela do tal z vsemi lesnimi pripadki. Škoda je precejšnja. Požar je bil menda podneten, ker je začelo hkrati na dveh krajih goriti.

Sejmi in tržni dan. Pri nas bi bilo nujno potrebno, da se upeljejo zopet vsaki teden tržni dnevi, kakršni so bili že pred vojno in ki so se povsem prav dobro obnesli, ker kmet je prodajal in Laščani smo pa dobili razne jestvine, da ni bilo potrebno iti za vsako najmanjšo stvar na trg v Celje.

Preložitve žikovskega potoka. Da bi se preprečilo mnogo nesnage in raznih poplav, pripravljamo, da bi se žikovski potok prestavil s smeri Herlah-Boc in da bi se šele tamkaj izlil v Savinjo.

Sevnica

Nesreča. Pri izsekavanju in očiščevanju naravnega parka na Vrtači se je ponesrečil 68 letni Janez Florjančič. Ko je podiral drevo, ga je slednje prišlo in mu dvakrat zlomilo kost pod kolonom leve noge. Pri tem je dobil tudi več ran. Na zasilni nosilnici so ga prinesli v Sevnico k zdravniku g. dr. Mušiču, ki ga je obvezal. Ob 5. uri so ga prepeljali v bolnico v Brežice z brzovlakom.

Otvoritev Sokolskega kina. V soboto bo otvoritev Sokolskega kina v Sevnici. Dela so vsa končana. Sokol si je nabavil zadostno število stolov. Zanimanje za kino je zelo veliko. Z nestrpnostjo se pričakujejo Sevnici priredbe predstave. Upamo, da bo najemnik kina vedel izbirati primerne filme.

Logatec

Smrt uglednega moža. Kakor smo že poročali, je bil napaden zavratno z nožem posestnik Lukan iz Rovt. Kljub poštvovalnosti ljubljanskih zdravnikov je podlegel ranam. V soboto se je vršil pogreb na domačem pokopališču ob ogromni udeleži občinstva. Imenovani je bil načelnik gasilnega društva v Rovtah in član Sokola. Pogreba se je udeležilo več gasilnih društev s svojimi zastavami in Sokol s svojim praporom. Ob grobu se je poslovil v imenu gasilne župe g. Musec. Nobeno oko ni ostalo suho. Domače pevsko društvo je zapelo nekaj ganljivih žalostink. Zalosten je bil pogled na male otročičke, ki so izgubili nenadomestljivega očeta ter soprogo, ki še pričakuje poroda. Društva so zgrabila z njim vnetega in pridnega delavca. Naj počiva v miru.

Šest jurjev in sedem metaljev je zmaknil v pijanosti neki K. iz Logatca tukajšnjemu krčmarju g. Puntarju. Naslednji dan je krepko popival, toda roka naših pridnih orožnikov ga je zasačila, ravno ko je mislil izprazniti še en kozareček. Seveda ustrašil se je tako, da se mu je sladki vinček precej zaletel. Kar trezen je postal. Sicer pa pravijo, da bo še bolj trezen postal, da bo drugič ločil svoje od tujega.

Poljčane

Javna dražba. Tukajšnji občinski urad razglašajo: Davčna oblast Slovenska Bistrica je dovolila z odlokom zaradi izterjanja zaostalih državnih davkov javno dražbo premočnin v 5 hišah. Dražba je določena na 25. septembra.

Autobusna vožnja Poljčane—Ptuj. Na progi Poljčane—Ptuj se ukine dnevna vožnja s 16. septembrom, izvzemši vsak torek do preklica, ko so sejmi v Mariboru in Ptujju in vozi takrat iz Rogaske Slatine nazaj ob 10. uri k vlakom proti Mariboru. Popoldne vozi omnibus iz Ptujja redno vsak dan in ima zvezo z vlakom v Poljčanah proti Ljubljani. Od 16. septembra vozi omnibus iz Poljčan ob 14'40 uri v Makole in nazaj ob 16'50 uri k vlakoma proti Mariboru in Ljubljani.

Rače pri Mariboru

Gostovanje članov mariborskega gledališča. V nedeljo, dne 21. septembra ob 4. uri popoldne gostujejo člani mariborskega gledališča v Račah pri Mariboru. Vprizorili bodo na novem šolskem odru zabavno in duhovito komedijo »Ognjenik«, spisal Ljud. Fulda, prevedel režiser Jožko Kovič. Opozarjamo na to prvo gostovanje Mariborčanov še posebno tudi okoličane, da ne zamude redke prilike, ko se jim bo nudil izreden gledališki užitek. Vprizoritev bo ob vsakem vremenu in udeležbi. V slučaju velikega navala občinstva se bo komedija z ozirom na primeroma mali razpoložljivi prostor v šolski sobi ponovila.

Za ustanovitev sreske ekspoziture v Trbovljah

Trbovlje, 16. septembra.

Vedno živahnejša polemika v dnevnem časopisu o tem predmetu priča, da pripisuje javnost temu vprašanju izredno važnost. Mi Trboveljčani, ki smo že leta 1921. sprožili vprašanje ustanovitve sreske izpostavitve v Trbovljah, vztrajamo odločno na tem, da se naša zahteva čimprej udeleži. Naša zahteva po politični ekspozituri je tembolj upravičena, ker se je izjavila večina občine Zagorje, Kotredež in tudi Arziše za odcepitev od sreza Litije in za priključitev novoustanovljeni sreski izpostavi v Trbovljah. — V štev. 83 »Jugoslovana« z dne 7. t. m. pa je bil iz Hrastnika lansiran članek pod naslovom »Laško ali Trbovlje? Kje naj bo sedež sreskega načelstva«. — Temu nasproti moramo poudariti, da ne gre za ukinitve sreske ekspoziture v Trbovljah, torej je še to vprašanje popolnoma odveč.

Pa da čisto objektivno zavrnemo izvajanja člankarja.

Ideje o upostavitvi sreske izpostave v Trbovljah je deloma oživilo prebivalstvo rudarskih revirjev samo, deloma pa državna uprava, ki je uvidela, da je tako v političnem, gospodarskem, kakor tudi v občem državnem interesu, da so največji rudarski revirji z bližnjim okolišem združeni v eni politični oblasti. — Sedanja razvrstitev pač ne obstoji stoletja, saj je sresko načelstvo v Laškem bilo ustanovljeno šele leta 1924. Pred tem pa je moralo prebivalstvo rudarskih revirjev in celega sedanjega laškega sreza v Celje, toda nihče takrat ni gođrjal, kakor sedaj naši »Hrastničani«, ki se naenkrat tako bojijo Trbovelj! Čudimo se tem »Hrastničanom«, da jih tako skrbi Jurklosterčani, Marijagrajčani in drugi, saj ti bodo vendar ostali pri srežu Laškem; za slučaj pa, da bi bil srez v Laškem res ukinit, bo pa teritorij občin, ki geografsko gravitira k Celju, priključen itak k srežu Celje, s čemer jim pot ne bo mnogo podaljšana. Gre torej v tem slučaju le za »Hrastničane«, ki se ne morejo z ustanovitvijo sreske ekspoziture v Trbovljah sprizjantiti. — Premotimo sedaj še drugo vprašanje, t. j. razliko v oddaljenosti Hrastnik—Laško in Hrastnik—Trbovlje. Člankarju se namreč zdi pot preko Ojstrega, ki ni daljša nego pol ure, prenaporna. Kaj pa naj porečejo naši rudarji, ki mnogo hodijo iz Hrastnika, Sv. Katarine, Dobovca in celo iz nad 2 ure oddaljene Sv. Planine in Kotredeža v vsakem vremenu dnevno v trboveljske jame, odkoder se po dovršenem delu vračajo izmučeni in čestokrat v najslabših vremenskih neprilikah na domove. Če pa Hrastničanom ta pešpot res ni po volji, jim stojijo vendar na razpolago avtomobil tako v Hrastniku kot v Trbovljah. Trboveljska podjetja pač nimajo pretiranih cen, saj računajo preko 4 km dolgo pot kolodvor — Trbovlje trg le 5 Din. V kolikor nam je znano, stane avtovožnja v Hrastniku do kolodvora 8 Din, vlak do Laškega 11 Din, skupaj torej 19 Din, dočim stane vlak v Trbovlje 3 Din, torej skupaj avto Hrastnik 8 Din in vlak Trbovlje 3 Din in avto Trbovlje 5 Din je skupaj 16 Din, torej za 3 Din cenejšje nega pot v Laško. — Kakor že omenjeno so se občine Zagorje, Kotredež izrekle soglasno in tudi občani Arziš v večini za Trbovlje. Vse navedene občine so najmanj tako oddaljene od Trbovelj kot Hrastnik.

Posebej poudarjati moramo pa še to, da je bilo vprašanje ustanovitve sreske ekspoziture v Trbovljah sproženo že v času, ko srez ni bil niti v Laškem. Takrat je občinski odbor v Laškem soglasno sklenil kompromis z merodajnimi činitelji občine Trbovlje, da se naj o priliki nove razporedbe srezov ustanovi v Trbovljah sreska ekspozitura, v Laškem naj pa ostanejo ostali uradi, t. j. sodišče, davčna uprava, kataster itd. — Glede gradbe event. potrebnih prostorov pa pripominjamo, da bi se prebivalstvo rudarskih revirjev za enkrat zadovoljilo z ustanovitvijo sreske ekspoziture, za katero so v Trbovljah že pripravljeni primerni prostori.

Primorske vesti

Pod solkanskim mostom sta utonila v Soči Ivan Komel in Jože Kodelja iz Solkana. Z lahkim čolnom sta privsvala pod most in nabirala veje in hlude, ki jih je valila zaradi poslednjega deževja močno narasla voda proti jugu. Nenadoma pa se jima je čoln prevrnil in oba sta izginila v valovih. Komel bi se bil morda rešil, ker je znal plavati, toda Kodelja se ga je v smrtne boju z vsemi močmi oklenil in ga je potegnil za sabo v globlino. Na bregu so ljudje s strahom opazovali nesrečneža, ki sta se borila s smrtjo, pomagati pa jima niso mogli. Trupli do zdaj še niso našli.

Aretacija. Josip Florjančič iz Kobje Glave se je pred dnevi odpravil v svoj vinograd. S seboj je vzel oster krivec, ker ga je rabil pri svojem delu. Medpotoma pa so ga ustavili karabinerji in ker so našli pri njem tisti krivec, so ga aretirali, češ da nosi s seboj po zakonu prepovedano orodje. Prepeljali so ga v Gorico in izročili sodišču.

V Gorici je bil aretiran 36 letni Josip Mikluš, ki so ga oblasti nekoč zaradi njegovega političnega zadržanja posvarile. Mikluš je odšel za nekaj ur iz Gorice, kar bi po svarilu ne smel. Ko je bil z doma, so se na njegovem stanovanju oglasili policijski agentje. Mikluš se je ob pozni uri vrnil in je bil na to takoj odvoden v zapore.

Iz Stare Gore pri Gorici sta pred nekaj tedni zbežala Franjo Petrovič in njegova sestra Rozalija preko meje. Predčverajšnjim so karabinerji zapazili, da ju ni več na spregled. Preiskali so stanovanje njunih sorodnikov in našli eno njunih dopisnic, nato so ju prijaviли pristojnim oblastim.

Nižja gospodarska šola v Mariboru

Maribor, 17. septembra.

Dolgoletne želje, posebno naših pohorskih kmetov, so sedaj uresničene. Banska uprava v Ljubljani je že razpisala razglas, s katerim se dne 3. novembra 1930 otvori v Mariboru enoletna nižja gozdarska šola, v katero bo sprejetih do 20 gojencev. V prvi vrsti se bodo sprejeli v ta učni zavod sinovi malih in srednjih gozdnih posestnikov, ki ostanejo na gozdarskih posestvih kot bodoči gospodarji. Ustanovitev gozdarske šole v Mariboru je vsekako važna pridobitev za naše mesto, še bolj pa za naše gozdne posestnike na deželi.

Zavod bo vzgajal v gozdni stroki naraščaj za naše gozdne kmete in se bodo v njem razen gozdarstva poučevali tudi travništvo, sadjarstvo itd. Zavod bo nastanjen začasno v bivšem oblastnem dvorcu v Vrazovi ulici, ki ga bodo temu primerno preuredili. Za ravnatelja nove šole je bil postavljen inž. Zmago Zierfeld iz Ljubljane. Potrebne kredite sta oskrbeli ministrstvo za gozde in rudnike in banska uprava v Ljubljani.

Prosilci morajo biti telesno in duševno zdravi, stari 16—24 let. Vsi bodo dobili hrano in oskrbo v internatu. Svojeručno pisane prošnje, opremljene s kolkom 5 Din je treba vložiti do 15. oktobra pri žumarskem oddelku banske uprave v Ljubljani (za ravnateljstvo mariborske nižje gozdarske šole). Priložiti je treba krstni list, domovnico, zadnje šolsko izpričevalo, zdravstveno izpričevalo in obvezo starišev, da bodo krili stroške v internatu.

Sokolstvo

»Le Gymnaste Luxemburgeois«

Glasilo luksemburških gimnastov »Le Gymnaste Luxembourgeois« je izšlo v skupni številki za julij, avgust in september in prinaša obširno poročilo o mednarodni tekmi, v katerem je jako laskavo pisano o naši tekmovalni vrsti:

»Jugoslovani, ki so nastopili z najlepšimi nadami na končno zmago, so od vsega začetka zasledovani od nesreče. Ze na drogu pade br. Štukelj (olimpijski zmagovalec) pri poljubni vaji, si izvije roko in je za nadaljno borbo nespособen. In potem popoldan se zgodi druga nesreča, najbolj tragična, kar smo jih doživeli v naši karijeri: Malejeva zadnja ura bije; na tujih tleh mora predčasno končati svoje življenje, v tuji zrak mora izdihniti svojo žedo. Popolnoma deprimirani dokončajo njegovi drugi pričetni borbo. Sicer imajo v rokah zmago poedinca pri tekmi (Primožič) — ampak, kaj to pomagala!«

Dolg članek posveča list pokojnemu bratu Maleju, v katerem se omenja kot »eden najboljših telovadcev sveta«. S toplim sožaljem opisuje njegovo nesrečo in impozanten pogreb v Luksemburgu ter prinaša v celoti poslovilen govor R. Brasseura na kolodvoru.

Donatijem je nadalje lep članek B. Webera v »Luxemburger Zeitung«, ki ga je prinesel v prevodu tudi naš list.

Telovadci Sokola Matica v Mariboru imajo v petek 19. t. m. vajo za nastop na Pobrežju. Pričetek ob 20. uri na letnem telovadišču. Starejši telovadci se opozarjajo, da bo telovadba odslej v gimnazijski telovadnici. Redna telovadba je vsak torek in petek zvečer od 18.30 do 20. ure. Prva ura bo v petek. Bratje naj prihajajo točno. Novi člani, ki želijo telovaditi, se sprejemajo v telovadnih urah.

Radio

LJUBLJANA, petek 19. septembra. 12:00 Dnevne vesti, plošče. 13:00 Časovna napoved, borza, plošče. 18:00 Radio orkester. 19:00 Gosposidnjska ura, gdč. Cilka Krekova. 19:30 Francosčina. 20:00 Citre — g. Löske. 21:00 Operna glasba, izvaja Radio orkester. 22:00 Časovna napoved in poročila, napoved programa za naslednji dan.

Ljubljana, sobota, 20. septembra. 12:00 Dnevne vesti, plošče. 13:00 Časovna napoved, borza, plošče. 18:00 Radio-orkester. 19:00 Aktualna ura. 19:30 Plošče. 20:30 Prenos iz Beograda. 22:30 Časovna napoved in poročila. 23:00 Napoved programa za naslednji dan.

ZAGREB, petek 19. septembra. 12:30 Plošče. 13:30 Poročila. 17:00 Popoldanski koncert. 20:30 Kulturna in društvena poročila. 20:35 Veseli večer. 21:50 Poročila in vreme. 22:00 Prenos tonfilma.

Zagreb, sobota, 20. septembra. 12:30 Plošče. 13:30 Poročila. 17:00 Popoldanski koncert. 20:30 Kulturna in društvena poročila. 20:30 Opera (prenos iz Beograda) 22:30 Poročila in vreme. 22:40 Plesna glasba.

BEOGRAD, petek 19. septembra. 10:30 Plošče. 12:45 Opoldanski koncert kvarteta. 13:30 Poročila. 17:05 Recitacije. 17:30 Koncert jazz orkestra. 19:30 Stari intimni Beograd (predava dr. Mara Ilić). 20:00 Klavirski koncert g. Stanoje Rajičića. 20:30 Narodne pesmi s spremljevanjem kitare poje g. B. Nikolić. 21:00 Večerni koncert radio kvarteta. 22:00 Čas in poročila. 21:15 Plošče.

Beograd, sobota, 20. septembra. 10:30 Plošče. 12:45 Opold. koncert kvarteta. 13:30 Poročila. 17:05 Mladinska ura. 17:30 Recitacije in peje mladinskega zbora. 18:00 Koncert lahke in zabavne glasbe. 19:30 Zdravstvena ura. 20:00 Prenos opere iz Narodnega gledališča. 21:30 Poročila. Po končani operi ev. prenos glasbe iz restavracije pri »Ruskem carju«.

Razširjajte Jugoslovana!

Desetletnica zagrebske »Zadružne zveze«

Danes praznuje matica hrvaškega zadružništva »Zadružna zveza« v Zagrebu desetletnico svojega obstoja. Točno pred desetimi leti se je vršil ustanovni občni zbor, ki je bil skromen po številu udeležencev, kakor tudi po skupnosti mladih zadružnih delavcev, ki so si naredili nalogo, da posvetijo zadružni misli vse svoje sile in znanje.

V prvem letu delovanja zagrebske Zadružne zveze najdemo za naše zadružne prilike izvanredno nizko število včlanjenih zadrug, saj je to število znašalo jedva 14 zadrug. Povsem upravičeno povdarja »Hrvatska Straža«, da je bilo potrebno izvanredno mnogo optimizma in korajža, ter volje k uspehu, da ta matica ni postala mrtvo-rojeno dete. Razvoj zadružnega pokreta pa nam prikazuje naslednja statistična ugotovitev, ki kaj nazorno ilustrira uspehe, ki so jih dosegli hrvaški zadrugarji:

Leto	število članic	višina vlog	višina posojil
1921	14	K 725.330.—	K 177.584.—
1922	82	„ 1.464.934.—	„ 2.500.561.—

1923	36	D 1.801.245.—	D 1.801.245.—
1934	40	„ 3.206.349.—	„ 3.343.611.—
1925	50	„ 5.891.406.—	„ 5.035.513.—
1926	58	„ 7.845.288.—	„ 7.097.755.—
1927	63	„ 9.587.761.—	„ 8.890.624.—
1928	83	„ 11.032.991.—	„ 10.285.773.—
1929	108	„ 13.862.032.—	„ 12.194.665.—

Kakor je razvidno, se je delovanje zveze dvigalo v naglem tempu. V istem razmerju so se stopnjevale tudi druge postavke. Posebno lep razvoj prikazuje naraščanje rezervnih fondov, ki znašajo pri matici v tekočem poslovnem letu Din 215.264-11.

Vse te številke so seveda za naše razmere še vedno zelo nizke, vendar pa moramo povdariti, da je delo, ki so ga izvedli hrvaški zadružniki razveseljivo, posebno za razmere, v katerih zadružništvo nima tradicije in se mora boriti z različnimi oblikami gospodarskega udejstvovanja.

Zelimo pa, da bi zadružništvo našlo med brati polno umevanja in da bi zadružna misel prodrla v sleherno selo ter s svojo globoko mislijo dvignila blagostanje tega dela našega naroda.

Likvidacija terjatev proti bivši Poštni hranilnici na Dunaju

Na našo notico z dne 7. avgusta nam sporoča tukajšnja podružnica Poštne hranilnice kraljevine Jugoslavije sledeče:

Uprava Poštne hranilnice kraljevine Jugoslavije obvešča vse zainteresirane, da je vprašanje likvidacije terjatev proti Poštni hranilnici na Dunaju sicer že definitivno rešeno, vendar pa je za izplačilo terjatev naših državljanov potrebna še realizacija cedirane terjatve bivše Poštne hranilnice na Dunaju proti bivšim poštnim upravam na teritoriji nekdanje avstro-ogrske monarhije in valorizacije titrov avstrijskih predvojnih negažiranih rent, Poštna hranilnica kraljevine Jugoslavije se je glede navedene terjatve obrnila na ministrstvo za gradbe in upa, da bo terjatev v najkrajšem času refundirana. Glede valorizacije navedenih titrov pa je ministrstvo financ odgovorilo Poštni hranilnici kraljevine JU, goslavije, da je na tem, da prične z organizacijo izplačilne službe teh titrov in da bo to delo v kratkem dovršeno. Šele ko bo oboje rešeno, se bo moglo začeti z izplačevanjem prijavljenih terjatev po ključu, ki se bo določil na podlagi prejetega kritja.

S tem pojasnilom Poštne hranilnice bo gotovo ustrezno vsem našim čitateljem, ki so v zadnjem času pogostokrat prihajali s tozadevnimi vprašanji.

Melioracijska razstava v češko-slovaški leta 1931

Konzulat češkoslovaške republike nam poroča:

Ministrstvo poljedelstva češkoslovaške republike je v sporazumu z uradi poljedelstvo-tehnične javne službe in pristojnimi melioracijskimi vodno-gospodarskimi in inženjerskimi organizacijami započelo pripravljala dela za melioracijsko razstavo v češkoslovaški republiki leta 1931. Razstava se bode vršila v okvirju gospodarske razstave, ki jo prireja letno Poljedelsko društvo CSR v Pragi in sicer ob priliki mednarodnega kongresa poljedelstva koncem maja in začetkom junija leta 1931 v Pragi. Razstave se udeležijo javni uradi, šole, zavodi in korporacije, ki se pečajo z melioracijo zemlje, kakor tudi podjetja, ki so v katerikoli zvezi s tem. Razstava bo vsebovala sledeče skupine: 1. ministrstva, zavodi in visoke tehnične šole; 2. Češko; 3. Morava; 4. Slovaška; 5. Podkarpatska Rusija; 6. raziskovanje, šolstvo in literatura; 7. melioracijske vodno-gospodarske in inženjerske organizacije; stavbni material in konstrukcije, stroji, pripomočki in orodje.

Razstava bo smoteno dopolnjena s sestanki in posvetovanji, kakor tudi s strokovnimi izleti. Razstavo prireja Poljedelsko združenje in centrala melioracijskih savezov ob podpori ministrstva poljedelstva. Prijave in informacije daje Poljedelsko združenje (Zemědělská jednota), Praha II., Na Florenci 27.

Gospodarske vesti

× Povišek cene ovsu in ječmena pri komisijemskem odkupu za račun vojnega erarja. Mestno načelstvo nam javlja: Komendant dravske divizijske oblasti je dovolil, da se cene za komisijemski odkup ovsu, ki se nabavlja direktno od producenta, povečajo na 1-90 Din za kg. Analogno temu se poveča komisijemski odkup ječmena na 1-50 dinarjev za kg. Opozarjamo vse one kmetovalce, zadruge in slične organizacije, da lahko prodajajo odrejenim komisijam vse odvišno blago, ki ga imajo na razpolago.

× Uvoz koruze v Španijo. Ministrstvo za trgovino in industrijo je dobilo obvestilo, da bo španska vlada dopustila uvoz jugoslovanske koruze. Carina znaša 10 zlatih pezet za meterski stot. Kakor znano, je trgovina s koruzo v Španiji pod državno kontrolo, da se onemogoči špekulacija. Minister za narodno gospodarstvo je istočasno z objavo naredbe o svobodnem uvozu koruze izjavil, da vlada iskreno želi, da popravi težko stanje v Španiji. Da se onemogoči špekulacija z inozemsko koruzo, bo cena za inozemsko koruzo urejena tako, da se bo mogla prodajati z dobičkom dveh pezet pri meterskem stotu.

× Organizacija dela za zbiranje materiala o skupnem davku na poslovni promet. V zvezi s konferenco, ki se je vršila 12. t. m. v ministrstvu financ o skupnem davku na poslovni pro-

met, je predlagala centrala industrijskih korporacij zbornicam za trgovino obrt in industrijo ter savezom, ki so včlanjeni v centrali industrijskih korporacij, nastopno organizacijo dela: Pokrajinski člani centrale in zbornice za trgovino, obrt in industrijo naj v medsebojnem sporazumu organizirajo zbiranje podatkov in sestavo predlogov producentov in za poedine trgovske stroke z njihovega teritorijalnega področja. Ko bodo ti podatki in predlogi urejeni in sestavljeni, se skličejo zaključne konference posameznih gospodarskih strok iz vse države, ki bodo na njih setavljeni skupni končni predlogi za posamezne stroke in nato izročeni ministrstvu. Gospodarska stroka je vsa industrijsko obrtna proizvodnja; semkaj spadajo tudi trgovci, ki se pečajo s proizvodnjem, oziroma s trgovanjem z istoskupinskimi predmeti. Podjetja raznih proizvajalnih strok, ki imajo svoje strokovne saveze in ki so včlanjena v centrali industrijskih korporacij, naj pojasnila, ki jih dajajo zbornicam ali industrijskim regionalnim savezom, dostavijo istočasno tudi strokovnim savezom (udruženjem), da bi ti savezi mogli pripraviti gradivo za skupne konference vseh strok. Centrala industrijskih korporacij je pripravljena, da po potrebi in na željo posameznih zbornic in podobnih ustanov zaprosi od merodajnih oseb v ministrstvu financ ustnena pojasnila in navodila za delo. Taka pojasnila so lažja dosegljiva, kakor pa pismene prošnje.

× Mednarodni blagovni promet. Generalna direkcija državnih železnic je obvestila gospodarske organizacije o teje izpolnitvi mednarodne konvencije o blagovnem prometu na železnicah: V blagovnem prometu med Madjarsko in Jugoslavijo, Avstrijo in Jugoslavijo, Nemčijo in Jugoslavijo, Češkoslovaško in Jugoslavijo, Avstrijo in Madjarsko ter Češkoslovaško in Madjarsko niso potrebni tovarni listi za predmete, ki se po določbah te konvencije smejo utovarjati z drugim blagom, to se pravi, da se lahko naloži v isti voz tudi drugo blago. V primeru, da so ti predmeti naloženi v isti voz z drugim blagom, je treba v skupnem tovarnem listu te predmete posebej navesti s pristavom »Pogojno dovoljeno!«

× Delo na novem trgovskem zakonu. V prosvetnem ministrstvu je pričela z intenzivnim delom komisija za osnutek novega trgovskega zakona. Komisijo sestavljajo sami odlični pravniki naše države: dr. Škerlj iz Ljubljane, dr. Čeda Mrakovič iz Subotice in dr. Stefanović iz Beograda, vsi so univerzitetni profesorji.

× Težka kriza italijanskega vinogradništva. Na podlagi izjav italijanskega zunanjega ministrstva je vinska kriza v Italiji dosegla višek v mesecu juniju. Domače zaloge so bile tako ogromne, da se je bilo v resnici bati, kam spraviti nov pridelek, ki je kazal izvanredno veliko rodovitnost. Zanimivo je, da razpolaga Italija še danes z velikimi količinami pridelka z leta 1928. V sled zelo slabih vremenskih prilik v mesecu avgustu, posebno vsled ogromne škode, ki jo je povzročila italijanskemu vinogradništvu peronospora, se ceni, da bo letošnja trgatve dala približno 30 milijonov hl vina, medtem ko je lanski pridelek znašal 42 milijonov hl. Cene so kljub malenkostnemu povišku v zadnjih dneh še vedno zelo nizke. Za hl se plačuje v Jul. Krajini 0-65 do 0-80 lir, medtem ko so bile cene lanske leto za 100 odstotkov višje.

× Kongres zastopnikov usnjarske industrije. Od 18. do 22. septembra se vrši v Berlinu mednarodni kongres zastopnikov usnjarske industrije. Med drugim se bo na tem kongresu razpravljalo tudi o ustanovitvi mednarodne borze za trgovino s kožami in o pospeševanju izvoza kož v prekomorske države.

Dobave

Prodaja lesa se bo vršila potom oferta licitacije dne 27. septembra t. l. pri Kr. direkciji šum v Vinkovcih. (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani).

Licitacija. Dne 2. oktobra 1930 bo v računsko ekonomskem oddelku ministrstva za gradnje, Masarykova ulica 2-1, ofertna licitacija za nabavo in montažo centralne kurjave z nizkim pritiskom v poslojpu orožniške komande v Beogradu. Licitiralo se bo po posameznih cenah, ki jih ponudniki vpíšejo v kupljeni predračun brez navedbe cen. Kavcija je za domače 10%, za inozemce 20%, od ponudene vsote. Načrti, predračun brez cen in tehnični pogoji so na razpolago v navednem oddelku ministrstva za gradnje ob uradnih urah.

Licitacija. Dne 27. septembra se bo vršila v računsko-ekonomskem oddelku ministrstva za gradnje, Beograd, Masarykova ulica 2-1, ofertna licitacija za končna dela v novi kuhinji splošne državne bolnice v Beogradu. Predračunska svota znaša 747'815'70 Din, kavcija pa za domačine 75.000 Din, za inozemce 150.000 Din. Pogoji, predračuni in načrti so na vpogled v navednem oddelku med uradnimi urami.

Borzna poročila

dne 18. septembra 1930.

Devizna tržišča

Ljubljana, 18. septembra. Amsterdam 22-75, Berlin 13-4575, Bruselj 7-8763, Budimpešta 9-8905, Curih 1095-90, Dunaj 7-9605—7-9905, London 274-57, Newyork 56-37, Pariz 221-90, Praga 167-22—168-02, Trst 294-70—296-70.

Zagreb, 18. septembra. Amsterdam 22-72 do 22-78, Dunaj 796-05—799-05, Berlin 13-4425 do 13-4725, Bruselj 787-63 bl., Budimpešta 987-55 do 990-55, Milan 294-697—296-697, London 274-17—274-97, Newyork ček 56-27—56-47, Pariz 220-90—222-90, Praga 167-22—168-02, Curih 1094-40—1097-40.

Beograd, 18. septembra. Berlin 13-4425 do 13-4725, Dunaj 796-05—799-05, Budimpešta 786-13 do 789-13, Curih 1094-40—1097-40, Milan 294-50 do 296-50, Newyork 56-27—56-47, Praga 167-22 do 168-02.

Dunaj, 18. septembra. Amsterdam 285-37, Beograd 12-5467, Berlin 168-76, Bruselj 98-76, Budimpešta 123-94, Bukarešta 4-215, Kopenhagen 189-45, London 34-435, Madrid 75-80, Milan 73-085, Newyork 708-30, Pariz 27-825, Praga 21-02, Sofija 5-1330, Stockholm 190-20, Varšava 79-35, Zürich 137-43.

Curih, 18. septembra. Beograd 9-12875, Pariz 20-245, London 25-025, Newyork 515-275, Bruselj 71-875, Milan 26-995, Madrid 55-20, Amsterdam 207-60, Berlin 122-80, Dunaj 72-74, Sofija 3-7325, Praga 15-2925, Varšava 57-75, Budimpešta 90-225.

Vrednostni papirji

Na ljubljanskem tržišču ni sprememb.

Zagreb, 18. septembra. Državni papirji: 7% inv. pos. 88—88-50, vojna škoda ar. 439-25 do 439-50 (440), kasa 439—439-50, sept., okt., nov. 439 bl., dec. 439—440 (440), 4% agr. obv. 54-75—55-50, 7% Bler. pos. 86—86-75, 8% Bler. pos. 97-25—98-25, 7% pos. hip. b. 85-50—86.—Banke: Hrvatska 50 d., Praštediona 924—925, Udruzena 191—194, Ljublj. kred. 122 d., Medjunarodna 68 d., Narodna 8175—8300. Industrije: Sečerača Osijek 311—313, Trboveljska 392 do 396, Slavonija 200 d., Vevče 124 d.

Dunaj, 18. sept. Bankverein 17-80, Kreditni zavod 47-40, Dunav-Sava-Adria —, Prioritete —, Ruše —, Trbovlje 48-75, Leykam —.

Ljubljansko lesno tržišče

Tendena neizpremenjena. Promet: 1 vagon tramov.

Zitna tržišča

Tendena na ljubljanskem tržišču neizpremenjena, brez prometa.

Novi Sad, 18. septembra. Otrobi: pšenični, baški 70—72 in pol. Vse ostalo neizpremenjeno. Promet: pšenica 14 vagonov, oves 1 vagon, koruza 49 vagonov, moka 5 vagonov, otrobi 6 vagonov. Tendena: neizpremenjena.

Budimpešta, 18. septembra. Tendena prijazna, promet srednji. Pšenica: okt. 15-50—15-65, (15-63—15-64), marec 16-96—17-05 (17-05—17-06), maj 17-34—17-37 (17-40—17-41). Rž: okt. 9-20 do 9-32 (9-30—9-31), marec 10-40—10-54 (10-53 do 10-54). Kuruza: sept. 14—, maj 13-30 do 13-60 (13-60—13-61). Trs. maj 12-21 (12-30 do 12-40).

Hmeljarska poročila

Dne 17. septembra 1930:

Savinska dolina. Zadnje dni je bila pokupljena in prevzeta velika množina letošnjega hmelja. Živahno uakupovanje traja dalje in so se cene za prvovrstno blago dvignile. Za izbrano gladko-zeleno blago se plača 9—10 Din, za srednje 6—8 Din in za blago manj vredne kakovosti 4—6 Din za kg. Povpraševanje po letošnjem stajerskem prima gladko-zelenem hmelju se raste in je prav verjetno, da se bodo tudi cene še dvignile. Dosedaj je prodano že blizu tri četrtine letošnjega pridelka.

Vojvodina. Trgovina s hmeljem je postala zadnje čase nekoliko živahnija, vendar pa so cene izredno nizke ter je zato tudi mnogo hmelja ostalo neobranega. Prodajalo se je največ na zeleno po 1—1-20 Din za kg, suho blago pa se trži po največ 6—7 Din za kg. Inozemskih trgovcev je v Vojvodini le malo.

Češkoslovaška. Konec preteklega tedna je bilo obriranje popolnoma končano. Kupcija je postala živahnija, vendar je povpraševanje le po dobrem blagu. Cene so se uvrstile in se za prvovrstni hmelj nekoliko dvignile. Plača se za izbrano gladko-zeleno blago 16—18 Din, da dobro 13—15 Din in za slabše 11—13 Din za kg. Nekateri domače pivovarne plačajo najboljšo izbrano blago tudi po 18—21 Din za kg.

Nemčija. Povpraševanje je naraslo in cene so se uvrstile. Za hallertauski hmelj se plača 13 do 21 Din, za gorski 13 do 16 Din, za spaltski 21—27 Din in teltangski zgodnji, ki pa je že večinoma razprodan, 28—29 Din za kg. Razpoloženje je še vedno precej mirno.

Sport

Državno prvenstvo v lahki atletiki.

Jutri in v nedeljo se vrši v Zagrebu prvenstvo Jugoslavije za poedince. Letošnje prvenstvo se vrši po novem načinu in morejo startati samo kvalificirani atleti, ki so dosegli gotov minimalen uspeh. Tudi za prvaka je določena gotova meja, kdor je ne doseže, ne more biti prvak države. Prijave obsegajo najboljše atlete Jugoslavije in bo najbrže prvi v zgodovini lahke atletike v Jugoslaviji, da bodo nastopili vsi najboljši.

Tek 100 m obsega 12 prijav (minimum za naslov prvaka 11'). Favorit je Mioković (BSK), ki bo pa imel hudo borbo s Podaupskim (Hašk). Na 200 m starta 13 tekačev, tu ima Skok (Primorje) dobre izgleda, minimuma 23 sekund pa najbrže ne bo nikdo dosegel. — Rittig I. (Hašk) je favorit na 400 m, ima pa 10 doma enaki nasprotnikov in bo čas boljši od min. 52". — 7 tekačev starta na 800 m. Boj za prva tri mesta bo med Rittigom (Hašk), Predaničem (Concordia) in Zorjo (Primorje), favorit je Rittig (min. 2:05). Pričakovati je zboljšanja jugoslovanskega rekorda. Na 1500 m je skoro sigurno zmagovalac Predanič (Concordia). Starta jih 9, min. 4:25. — Izredno ostra bo borba na 5000 m, kjer se srečajo Predanič, Šporn (Ilirija), Podpečan (Zelezničar, Maribor), Koren (Marathon) in Krevs (Primorje) poleg drugih; min. 16:45. — Na 10 km ima največ šans Šporn (Ilirija), kateremu sležeč daljše proge; min. 35:10. — Minimum 17 sekund na 110 m zapreke bo sigurno dosežen od več tekačev. Favorit je Buratović (Concordia), ki ima rekord z 15". Starta 7 atletov. Favorit na 400 m zapreke je rekorder Praunberger (Concordia), izgleda ima tudi Rittig (Hašk); min. 59 sek. — Na 4x100 m starta 5 štafet: Hašk, Concordia, BSK, Primorje in Marathon. Minimum 4'4 ne bo dosežen (drž. rek. je 4'8). — Edini, ki bo dosegel minimum 1'78 m v skoku v višino je Buratović (Concordia), mogoče tudi Jakupić (Hašk). Mogoče je nov rekord. — V skoku v daljavo je konkurenca precej enakovredna, kljub temu sta favorita Buratović (Concordia) in Mioković (BSK), tudi Hellebrand (Hašk) in Novaković (BSK) imata dobre izgleda; min. 6'78 m je pa zelo visok. — V skoku ob palici je min. 3'30 m, izrazitega favorita ni, ker je Ferković zelo nestanovit. — Možnost, da doseže min. 13'85 m v troskoku ima edino Mioković (BSK), ki je v Ljubljani postavil nov rekord s 13'675 m; za 2. mesto ima Korče (Primorje) največ šans. — V metu krogle je dr. Narančić (Concordia) izraziti favorit, mogoče je rekord; min. 13'50 m bo mogoče dosegel tudi Spahić (BSK), mora pa biti v sijajni formi. Tudi za disk z min. 41 m, je dr. Narančić favorit, dosegel bo okoli 43 m. Za ostali mesti se bosta borila Manojlović (Concordia) in Spahić (BSK). Prav malo verjetnosti je, da bo kdo vrzel kladivo iznad min. 40 m in najbrže ne bo prvaka. — Metalci kopja niso v formi in je min. 55 m precej visoka marka, ako je Messner (Hašk) v treningu, lahko vrže več. — Za met diska v helenškem klasičnem stilu so prijavljeni štiri, minimuma ni.

Skupna je 143 prijav, na vsako točko po prečno 75.

Zmagovalci Rokavskega preliva.

Po najnovjšem uspehu južno Afričanke Duncanove je naraslo število plavčev in plavčic, ki so preplavali Rokavski preliv med Anglijo in Francijo na 17. Od teh je 11 moških in 6 žensk. Preplavali so: 1875 W. Webb (Angl.) v 21:45; 1911 T. W. Burges (Angl.) v 23:40; 1923 H. Sullivan (Amer.) v 27:23, E. Tiraboschi (Ital.) v 16:23, C. Toth (Amer.) v 16:54; 1926 gd. G. Ederle (Amer.) v 14:32, ga. M. Carson (Amer.) v 15:28, Franc Vierkötter (Nemč.) v 12:42, G. Michel (Franc.) v 11:05, N. L. Derham (Angl.) v 13:58; 1927 E. H. Terume (Angl.) v 14:27, gd. M. Gleitze (Angl.) v 15:15, E. Gill (Angl.) v 15:09; 1928 gd. J. Hawkes (Angl.) v 19:16, gd. E. Sharpe (Angl.) v 15:25, Helmi (Egipt) v 23:45 in 1930 gd. P. Duncan (Južna Afrika) v 16:30.

Gd. Schöenemann (Dresden) je postavila na 1500 m nov nemski rekord s časom 26:35'2. V Ljubljani nimamo niti med moškimi plavača, ki bi dosegel tak čas.

Dobro ohranjen tovorni avto s »Kippwagen«-karoserijo za prevoz gramoza kupi takoj: »Slograd« d. d. Ljubljana

Zimnice (modroce)

ima najcenejšo stalno v zalogi in izvršuje vsa tapetniška dela Sitar Karol, tapetnik in dekorater, Ljubljana, Wollova 12. 411

»Die Aerztin im Hause«

kompletno (2 knjigi) v najboljšem stanju prodam za Din 260.— Naslov v upravi. 452

Razširjajte Jugoslovana!

Službene objave

Razglasi kraljevske banske uprave

VIII. No 3306/4. 2185

Razglas.

Na podstavi pooblastitve g. ministra za trgovino in industrijo z dne 7. avgusta 1930. II. Br. 22577/K sem izdal gg. Benku Josipu in drugom v Murski Soboti definitivno odobritev za ustanovitev delniške družbe z imenom »Kreditna banka d. d. v Murski Soboti« ter potrdil družbena pravila.

Osnovna delniška glavica znaša Din 1.500.000 ter je razdeljena na 3000 delnic po 500 Din nominalne, ki se glase na ime. Ta glavica se sme s sklepom občenega zbiranja delničarjev zvišati do Din 3.000.000 brez predhodne odobritve državne uprave.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine
v Ljubljani, dne 2. septembra 1930.

Pomočnik bana:
Dr. Pirkmajer, s. r.

VIII. No. 3193/1. 2184

Razglas.

V registru pomožnih blagajna se je pri Vzajemni pomoči, reg. pom. blagajni v Ljubljani, vpisala izprememba pravil v §§ 1 do 3, 5 do 12, 14, 15, 17 do 19, 23 do 28.

Izpremembe pravil se nanašajo zlasti na določbe o vpisninah, prispevkih za rezervni sklad, mesečnih članarinah in prispevkih za zavarovanje dote odnosno posmrtnine, dalje na sprejem članov, na izplačevanje dote in posmrtnine ter na volitev uprave blagajne.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine
v Ljubljani, dne 6. septembra 1930.

Pomočnik bana:
Dr. Pirkmajer, s. r.

I. No. 8500.

Razpis.

Na osnovi § 31. zakona o banski upravi se razpisuje v območju okrajnega cestnega odbora v Gorenji Radgoni službeno mesto banovinskega cestarja, in sicer za cestno progno od km 29.500 do km 34.500 na banovinski cesti Ormož-Ljutomer-Gornja Radgona-Cmurek.

Prosilci za to mesto morajo izpolnjevati pogoje iz čl. 2. uredbi o službenih razmerjih državnih cestarjev in njih prejemkih in ne smejo biti mlajši od 23 in ne starejši od 30 let.

Lastnoročno pisane in s kolkom za 5 Din kolkovane prošnje, opremljene s pravnimi in zadostno kolkovanimi prilogami (rojstni in krstni list, domovinski list, zadnje šolsko izpričevalo, dokazilo o odslužbenju kadrekega roka, zdravniško izpričevalo, navstveno izpričevalo, potrdilo pristojnega oblastva, da niso bili obsojeni zbog

kaznivih dejanj iz koristoljublja, eventualna dokazila o strokovni usposobljenosti) je predložiti najkasneje do 30. septembra 1930. po okrajnem cestnem odboru v Gorenji Radgoni, kraljevske banske upravi v Ljubljani.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine
v Ljubljani, dne 15. septembra 1930.

Razglasi sodišč in sodnih oblastev

A 77/30 11.

Oklic,

s katerim se sklicujejo sodišču udeleženi dediči.

Kaus Jožef, rojen 4. februarja 1903., prislojen v Nasovo, srez Ljutomer, samski, hlapec, nazadnje v Donnersdorfu št. 7, okraj Radkersburg, je umrl dne 1. marca 1930. in ni zapustil nobenega sporočila poslednje volje.

Je li kaj dedičev, sodišču ni znano. Gosp. B e r i č Valentina, posestnika v Nasovi št. 5, srez Ljutomer postavlja sodišče za skrbnika zapuščine.

Kdor hoče zahtevati zapuščino za se, mora to v šestih mesecih od danes naprej javiti sodišču in izkazati svojo dedinsko pravico.

Po preteku tega roka se bo zapuščina, v kolikor so zahteve izkazane, izročila, v kolikor se to ni zgodilo, se bo državi v prid zasegla.

Okrajno sodišče v Gorenji Radgoni odd. I., dne 13. septembra 1930.

Vpisi v zadržni register.

II. Vpisale so se izpremembe in dodatki pri nastopni zadrži:

570. Sedež: Dražgoše.
Dan vpisa: 8. septembra 1930.
Besedilo: Hranilnica in posojilnica v Dražgošah, registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Izbršje se član načelstva Luznar Franc mlajši, posestnikov sin v Dražgošah št. 23. Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III.,

dne 8. septembra 1930.
(Firm. 1565/30 Zadr. IV 255/36.)

Razglasi raznih uradov in oblastev

2174 2-2

Razpis.

Javna borza dela v Ljubljani (centrala) razpisuje v smislu določil pragmatike za

uslužbenca posredovanja dela, Radnička zaštita br. 8, god. X., od 25. avgusta 1928., mesto šefa v kategoriji B. uslužbencev. — Zahteva se srednješolska ali njej enaka izobrazba in večletna upravna ali druga primerna praksa ter verziranost v poslih posredovanja dela. Pod enakimi pogoji glede dosedanje praktične zaposlitve imajo prednost prosilci s fakultetno izobrazbo.

Po predpisih kolekovane prošnje je vlagati v teku 15 dni po objavi razpisa izključno na podpisane predsednika Upravnega odbora Javne borze dela v Ljubljani, kraljevske banske uprave v Ljubljani.

V Ljubljani, dne 15. septembra 1930.

Predsednik Upravnega odbora
Javne borze dela:
Pero Popovič I. r.

Štev. 8019/II. 2171-2-2

Razpis.

Direkcija državnega rudnika Velenje, razpisuje za na dan 29. septembra 1930. ob 11. uri nabavo:

300 m³ jamskega lesa.

Pogoji se dobe pri podpisani.
Direkcija državnega rudnika Velenje,
dne 12. septembra 1930.

Št. 2415. 2179 3-2

Razglas

o prvi ponudbeni licitaciji za oddajo del in dobave pri izvršitvi vodovoda v Črni, srez Prevalje (Dravograd).

Občinski urad razpisuje na podstavi člena 86. do 98. zak. o državnem računovodstvu z dne 6. marca 1921. in njegovih sprememb, odnosno spopolnitev za prevzem in izvršitev del pri vodovodu v Črni, srez: Dravograd, prvo javno ofertalno licitacijo v skrajšanem roku na dan 12. oktobra 1930. ob 11. uri v prostorih občinskega urada v Črni. Istotam se lahko vpogledajo med uradnimi urami potrebni podatki, pojasnila in ofertni pripomočki.

Ponudbe je predložiti v obliki enotnega popusta v odstotkih na cene uradno odobrenega proračuna, ki znaša D 472.080-60.

Svojeručno pisane ponudbe opremljene s kolkom 100 Din, priloge pa vsaka s kolkom 2 Din, morajo predložiti ponudniki ali njih pooblaščenca na dan licitacije v zapечатem zavitku in z zunanjo oznako »Ponudba za prevzem del pri izgraditvi vodovoda v Črni ponudnika N. N.« in sicer neposredno v roke predsednika licitacijske komisije med 10. in 11. uro dopoldne. — Poznejše ali pa nepravilno opremljene ponudbe, kakor tudi ponudbe, ki bi došle po pošti ali brzojavno, se ne bodo vpoštevale.

Vsak ponudnik mora v ponudbi izrečno izjaviti, da v celoti pristaja na vse gradbena znaša Din 48.000 za naše in Din 96.000 za tuje državljane.

Kavcija se mora položiti najkasneje na dan licitacije do 10. ure na blagajni občinskega urada.

skega urada v Črni, in sicer bodisi v gotovini ali v državnih vrednostnih papirjih, oziroma garancijskih pismih, izdanih po denarnem zavodu v smislu čl. 88 zakona o drž. računovodstvu in registriranih v smislu čl. 24 pravilnika za izvrševanje določil iz oddelka »B« pogodbe in nabave.

O položeni kavciji prejme ponudnik blagajnično položnico. To položnico, nadalje potrdilo davčnega urada o poravnavi vseh v plačilo dospelih davkov, potrdilo ministrstva za zgradbe, da se sme ponudnik udeleževati javnih licitacij, ter potrdilo o sposobnosti, izdano od pristojne zbornice za TOI, oziroma inženjerske komore, je obenem z vročitvijo ponudbe predložiti nezavtorjene predsedniku licitacijske komisije.

Pooblaščenca morajo poleg tega predložiti pooblastilo, da smejo zastopati svojo firmo pri licitaciji.

Občina si izrečno pridržuje pravico oddati razpisana dela in dobave brez ozira na višino ponujene vsote, oziroma vse ponudbe odkloniti brez vsake obveznosti. — Vsak ponudnik mora ostati v besedi 60 dni po licitaciji.

Županstvo občine Črna,
dne 16. septembra 1930.

Razne objave

2177 3-2

Objava.

VII. redni občni zbor delničarjev je sklenil 26. marca 1930., da se delniška glavica Prometne banke d. d. v Ljubljani od Din 5.000.000— zniža na Din 50.000— z zložitvijo 50.000 delnic na 500 delnic po nominalne Din 100—, glasečih se na imetnika, ter se je ta sklep dne 8. septembra 1930. vpisal v trgovski register.

Upravni svet poziva vse delničarje družbe, da v treh mesecih od dneva zadnje objave v »Službenem listu« Dravske banovine predložijo svoje delnice v svrhu zložitve 100 delnic v 1 delnico v nominalni vrednosti Din 100— pri blagajni Prometne banke d. d. v Ljubljani, Stritarjeva ulica št. 2.

Za one delnice, ki se v navedenem roku ne bodo predložile v svrhu zložitve, se bodo izdale nove delnice po nominalne 100 dinarjev ena za vsakih 100 starih delnic in dotične delnice za delničarje prodale, izkupiček pa hranil za delničarje pri blagajni družbe.

Z ozirom na določba čl. 243. trg. zak. poziva upravni svet tudi vse upnike družbe, da se priglase v teku zgoraj navedene roka treh mesecev ter izjavijo, ali zahtevajo plačilo, oziroma zavarovanje svojih terjatev.

V Ljubljani, dne 15. septembra 1930.

Upravni svet
Prometne banke v Ljubljani.

Vlečjo ga v posvetovalno dvorano. Sedaj so vsi ti glavni izobčenci tu: Lebas, Saint-Juste, Couthon. Robespierre govori. Pol ure čez polnoč: on še vedno govori. Med tem pa pritiska Gamelin v posvetovalni dvorani čelo k oknu in gleda s plahim očesom; vidi, kako se kadé leščerbe v temni noči. Hanriotovi topovi so v bojnem redu pred mestno hišo. Na čisto črnem trgu valovi negotova, nemirna množica. Pol ure po polnoči se zasvetijo izza vogala Košarske ulice baklje, v njihovi sredi odposlanec Konventa, okrašen s svojimi zlatki, ki razgrne nek papir ter čita v rdečem svitu odlok Konventa, proglasitev izгона vseh članov pobunjene Komune, članov glavnega sveta, ki jo podpirajo, in vseh državljani-ki bi se odzvali njenemu klicu.

Proglas izгона, smrt brez sodbe! Ze pri sami misli na to prebledé tudi najbolj odločni. Gamelin čuti hladno znoj na čelu. Gleda množico, ki z naglimi koraki zapuša trg Grève.

In ko okrene glavo, vidijo njegove oči, da je dvorana, kjer so se svetniki pravkar še dušili v gneči, skoraj prazna.

Toda zaman so zbežali: podpisali so.

Ura je dve. Nepodkupljivi se posvetuje v sosedni dvorani s Komuno in z izgnanimi predstavniki.

Gamelinu se ugreznejo obupani pogledi na črni trg. Pri luči svetiljk vidi, kako se zadevajo leseni svečniki ob strehi nad vrati prodajalne druga ob drugo z ropotom, kakor da se podirajo keglji; cestne svetiljke se gugajo in nagibljejo: dvignil se je silen piš. Trenotek pozneje se plije viharen dež: trg se do kraja izprazni; one, ki jih ni pregnala strašna odredba, razprši nekaj kapljice vode. Hanriotovi topovi so ostavljeni. In ko je videti čete Konventa, ki se usajejo hkrati skozi Antoineovo ulico in po nasipu, so dohodi v občinsko hišo zapuščeni.

Slednjič se je Maksimilijan odločil, da vloži ugovor proti odredbi Konventa pri odseku Sulic.

Glavni svet si da prinesti sablje, pištole, puške. Toda hišo napolni rožljanje orožja, ropot korakov in žvenket razbitih šip. Čete Konventa uderejo kakor plaz ekozi posvetovalno dvorano in navalijo v zbornico. Poči strel: Gamelin vidi, kako se Robespierre zgrudi z razbito čeljustjo. On sam pograbi svoj nož, za šest soldov, ki je nekoč, ko je Pariz gladoval, odrezal kruha za bedno mater in ki ga je nekega lepega večera v kmetski gostilni v Orangisu držala Elodija na kolenih, ko je žrebala zaloge; odpre ga, zasadi si ga hoče v srce: rezilo zdene ob rebro ter se upogne okrog vzmeti, ki je popustila; Gamelin si prereže dva prsta ter se zgrudi okrvavljen. Ne more se geniti, a trpi straše mrz in v hrupu grozovitega boja, ko teptajo po njem, sliši razločno glas mladega dragonca Henry-ja, ki kliče:

»Trinoga ni več; njegovi priganjači so strti. Revolucija bo zopet nadaljevala svojo veličastno, grozotno pot.«

Gamelin se onesvesti. Ob sedmih zjutraj ga je obvezal ranocelnik, ki ga je poslal Konvent. Konvent je bil zelo skrben napram Robespierre-ovim pajdašem: ni hotel, da bi le eden od njih ušel giljotini. Slikarskega umetnika, eks-porotnika, eks-člana glavnega sveta Komune so odnesli na nosilih v Koncierzerijo.

XXVIII.

Ko se je Evarist 10. vročince po mrzličnem snu na trdem ležišču temnice skokoma prebudil v neizrek-ljivi grozi, se je Pariz v svoji ljubkosti in neizmernosti smehljaj v solnčni luči in v srcu jetnikov se je porajala nanovo nada. Trgovci so veselo odpirali svoje prodajalne, meščani so se čutili bogatejše, mladi ljudje srečnejše, ženske lepše, ker je padel Robespierre. Samo peščica jakobincev, nekaj ustavovernih svečnikov in nekaj starih ženic je trepetalo, videč, da prehaja vlada v roke hudobnežev in izprijencev. Odposlanstvo revolucijskega sodišča, sestavljeno iz javnega tožilca in dveh sodnikov, se je napolnilo v Konvent, da bi mu čestitalo, ker je napravil konec zarotam. Skupščina je sklenila, da se morišče zopet postavi na trgu Revolucije. Hoteli so, da bi mogli bogati, elegantni ljudje in lepe ženske udobno gledati Robespierre-ovo usmrnitev, ki naj bi se izvršila še tistega dne. Diktator in njegovi pajdaši niso bili več pod zaščito zakona: zadostovalo je, da je njihovo identiteto ugotovilo dvoje mestnih činovnikov, pa jih je mogel Tribunal na mestu izročiti rablju. Toda pojavila se je neka težkoča: ugotovitev identitete se ni mogla izvršiti rednim potom, ker je bila Komuna v celoti izven zakona. Skupščina je pooblastila Tribunal, da da ugotoviti identiteto po običajnih svedokih.

Kako se staramo?

Dandanes svet hitro živi in to hitrico zmaguje komaj krepka mladina, dočim starejši rod naglemu tempu življenja ne more slediti, ampak ga sila življenja vedno bolj potiska ob stran. Izločitev iz življenjskega toka pa pomeni za vsakogar težak udarec in zato je razumljivo prizadevanje modernih ljudi, da hočejo ostati čim dalje mladi, vsaj navidezno. S strahom v sru za svojo negotovo bodočnost obiskujejo ljudje, ki čutijo, kako jim začenja pešati njihova delovna sila, razne kozmetične zavode, kupujejo za drag denar najrazličnejša lepčila, svojo obleko prilagodujejo noši mladine, da že ne razložiš več babice od vnukinje, da vsaj navidezno ohranijo svojo mladost. Nekdaj je bilo to drugače. Nekdaj so ljudje gledali v starčku višek življenjske zrelosti in Shakespeare je rekel »Zrelost je vse« — danes pa zrelost nima nobene cene več, ampak velja samo krepka in za delo sposobna mladost.

Po čem pa poznamo, da se staramo? Da odgovori na to vprašanje, je znani profesor dušeslovja in fiziolog dr. Giese v Stuttgartu nedavno objavil v časopisih javno vprašanje na ljudi, naj mu povedo, po čem spoznavajo, da se starajo. Na svoje vprašanje je dobil okoli 850 odgovorov od vseh vrst ljudi, kjer so mu povedali, po katerih znakih so sodili, da so se začeli starati. Nekateri so odgovorili, da so opazili prve znake svojega staranja že med 20. in 29. letom, največ pa jih je bilo, ki so rekli, da so opazili prve znake staranja med 50. in 60. letom. Tako so pa odgovorili po vseh znakih soče večnoma ljudje, ki bi radi kolikor mogoče dolgo veljali za mlade. Dokler se namreč človek ne čuti starega, tudi ni star — vsaj tako

pravijo. Dejstvo pa je, da dandanes že 40 let star človek jako težko vzdrži v delu konkurenco z mlajšimi močmi.

Največ znakov staranja se nanaša na telesno življenje: roke in noge odpovedujejo, spanje je slabo, spomin peša, vid pojema, lasje se redče in sive, obraz se guba, utrujenost prevladuje.

Tem znakom se pridružujejo še razne bolezni, zlasti želodčne. Zile trdē, in počasi odpoveduje organ za organom. Profesor Giese razločuje tri psihološke skupine staranja. Prva skupina sploh neče priznati staranja in protestira proti staranju, in doseže na ta način dostikrat, da si res za nekaj časa podaljša vnanji izgled svežosti in mladosti. Pri drugi skupini pa se že spoznava izpremenjeno razmerje človeka do njegove okolice. Tretja skupina pa primerja z mladim, čuti, da ne more več tekmovali z mladino. Tudi razne vlnudnosti, ki jih mladi svet izkazuje takemu človeku, ga bolj dražijo kakor vesele. Tretja skupina pa se zaveda svojega staranja z opazovanjem samega sebe. Počasi gine zanimanje za vse in to je znak, da gre vedno bolj navzdol. Ti ljudje se vedno bolj umikajo svetu in žive bolj v preteklosti, ki se jim dozdeva vedno lepša. Tudi način življenja taki ljudje popolnoma izpremenijo, in počasi jim postaja vsa okolica neznanost.

Kdor pa vse te znake spoznava in ž njimi računa in kdor zna iz splošnega poloma rešiti na lep način vsaj še to, kar se da, ta se najmanj stara.

Grad Hohenstein

v saksonski Svici, kjer se nahaja danes vzorno urejeno zavetišče za potujočo mladino, zlasti za dijake. V nemški »počitniški zvezci« je organiziranih nad 120.000 dijakov.

Muzejski »zakladi«

Kakor kaže, so Amerikanci že prišli na to, da imajo v svoji državi več kot dovolj ponarejenih starin. Zato so sklenili, da bodo naložili na razne starine še posebno visoko carino, če se bi naknadno pokazalo, da so starine ponarejene.

Je pa zelo težavno razločevati ponarejene starine od pristnih. Amerikanci niti ne slutijo ne, do kakšne popolnosti se je razvila industrija ponarejanja starin zlasti v Angliji, Franciji in Italiji. Nekateri trdijo imajo veliko število potnikov, ki nakupujejo za nje star les in stare izdelke iz lesa: cerkvene klopi, stare postelje in podobno robo. Te stvari pošiljajo potem v London ali pa v Pariz v specialne delavnice, kjer jih strokovnjaki predelajo. Najrajši porabijo star les za ponarejene starinske škrinje.

V teh delavnicah delajo ljudje, ki so tako spretni, da napravijo iz malega polomljenega predmeta cele antične dele pohištva.

Ni torej nič čudnega, če so v muzeju v Clunju pri Orléansu v Franciji hranili neko »starinsko« škrinjo, ki jo je pa spoznal fabrikant Caillet kot svoj fabrikat! Muzejsko vodstvo mu spočetka tega ni hotelo niti verjeti. Ko je pa škrinjo razlrdl v njene posamezne dele, je pokazal gospodom na neki notranji steni svoj podpis.

Fabrikant je to »starinsko« škrinjo prodal nekemu trgovcu s starinami v Parizu za 900 frankov, ta pa jo je muzeju obesil za 9000 frankov. Fabrikant se je pa muzeja usmilit ter muzeju dal za škrinjo tudi 9000 frankov, a dva dni kasneje jo je prodal nekemu Amerikancu za — 12.000 frankov. Tako se trguje s »starinami«.

drugače pa je vedno čepela poleg njih. Ko so pa piščančki zrastle in začeli tekati po kuhinji, je bila mačka silno nemirna in je kar drugega za drugim pobrala in ga nesla v košaro. Potem se je pa poleg piščančkov vlegla tako previdno, da nobenega ni stisnila, pač pa je vse grela s svojim kožuhom. Ta skrb mačke je zelo zanimiva, kajti ljudje pravijo, da mačka piščancev ne varuje, ampak jih rajši požre.

Sovjetski dragulji

Uradno poročajo iz Moskve, da se nahajajo v zbirki draguljev sovjetske unije vsi največji in najdražji dragulji, ki so bili nekdanj last ruskega dvora oziroma last stare caristične ruske države. Ti zakladi so bili shranjeni v »diamantni« dvorani carskega gradu »Eremitage« v Petrogradu, l. 1914 pa so jih prepeljali v zapečatenih zabojih v Moskvo, kjer so ležali zaboji do l. 1922. Takrat pa so zaboje odprli in so kos za kosom pregledali in ocenili, so jih razvrstili na tri skupine. V prvo skupino spadajo samo dragulji največje umetniške in zgodovinske vrednosti, v drugo skupino so uvrstili dragulje zgodovinske, a manjše umetniške vrednosti, v tretjo skupino pa so dejali razne manjše diamante, bisere itd., ki niso posebne vrednosti.

V prvi skupini se nahaja pred vsem 406 draguljev iz dobe Petra Velikega in Elizabete I., potem iz dobe carice Katarine in iz prejšnjega stoletja. Po mnenju člana ruske akademije znanosti Fersmana, ki je zbirko pregledal, so najbolj znameniti dragulji v celi zbirki sledeči:

1. Čudovita smaragdna plošča močne temnozeleno zelene barve, kakršne ni nikjer na svetu. To ploščo so najbrž našli v srednjem veku, kmalu po odkritju Amerike v Kolumbiji, odtam pa je plošča prišla v Indijo. Kako je prišla v Rusijo, ni znano.
 2. Višnjev safir z otoka Cejlon. Ta dragulj tehtal 260 karatov in je znatno lepši kakor sloviti »Raspolci« v Parizu.
 3. Olivno-zeleni hrizolit najčistejše barve.
 4. 400 karatov težak špivel, ki ga je prinesel ruski poslanik v Kini Nikolaj Sapharius l. 1676 iz Pekinga.
 5. 2 in pol milimetra debela in 7 in pol kvadratnih centimetrov velika diamantna plošča, ki so jo prinesli v Rusijo brččas iz Indije.
 6. Sloviti diamant »Orlov«. Našli so ga v začetku 17. stoletja v Golkondi v Indiji. Sprva je tehtal nad 300 karatov, po brušenju pa le še 200. Kamen je kupil ruski grof Orlov l. 1772 za carico Katarino.
 7. Diamant »šah«, ki so ga prinesli v Rusijo iz Perzije.
- Znanstveniki sedaj preiskujejo, kako in kedar so ti dragulji prišli v Rusijo.

Zakladi v Donavi

Ogrski zgodovinarji se bavijo v najnovejšem času z načrtom, da bi dvignili iz Donave dve ladji, natovorjeni z velikimi zakladi, ki so jih potopili pred 400 leti v Donavi. Ko je namreč po nesrečni bitki pri Mohaču kralj Ludvik II. nenadoma umrl, je pobegnila njegova soproga, sestra avstrijskega cesarja Ferdinanda I., pred Turki in je ukazala vse premoženje kraljevske rodbine natovoriti na 72 ladij in odpeljati v Bratislavo (Pressburg). Od 72 ladij pa 2 nista dospeli v Bratislavo, ker jih je dal potopiti veliki nasprotnik Habsburžanov na Grškem knez Zapolja. Zanimivo je, da so celo v mirovnih pogodbah (za Madjarsko podpisanih v Trianonu) zavezniki priznali Ogrom pravico do teh zakladov. Ne vedo pa še, kakšno vrednost imajo potopljene zakladi, ali le zgodovinsko ali pa tudi denarno.

Resnična ljubezen.

»Ti, meni se zdi, da si me samo zato vzela, ker mi je moj stric zapustil vse svoje premoženje!«

»Ti se motiš, draga. Jaz bi te bil vzela, če bi ti bil premoženje zapustil tudi kdo drugi!«

Otroci.

Mala Micika je na sejmu izgubila očeta. Nekaj časa je jokala, potem pa je začela spravevati vse po vrsti:

»Slišite, ali niste videli nobenega očeta brez majhne punčke?«

100letnica železnice.

Ameriški poslanik v Londonu Dowes stoji na vodišču znamenitega parnega stroja »Northumbrian«, ki je prvič vozil na progi Liverpool-Manchester. To progo so otvorili pred 100 leti. Pri proslavi 100letnice navzoči gospodje in gospe so bili oblečeni v nošo tedanje dobe.

Posebna imena železnic

Ob proslavi 100letnice otvoritve prve železnice, kjer je vlak vozil parni stroj, poročajo nemški listi, da so imenovali prvo nemško železnico, ki je vezala Nürnberg z mestom Fürth, »šepasto raco«. To ime se je prijelo železnice brčkone zaradi njenega elastičnega gibanja. Železnico Neuruppin—Neustadt so imenovali »divji Roland«, ker je vozila skoro bolj počasi kakor navaden voz s konji. Neko drugo železnico so zopet imenovali »šepasto Karolino«.

Izvrstno so tolmačili tudi začetnice, s katerimi so kasneje označevali posamezne železniške proge. Pred vojno so imele pruske državne železnice označbo KPEB = königliche preussische Eisenbahnen = kraljevske pruske državne železnice. Ko pa je prusko ministrstvo za promet hotelo tarife zvišati, so tolmačili kratice s besedami: Keine Preis-erhöhung verlangt = ne zahtevamo nobenega povišanja. Ime železnice

»Westhavelländische Kreisbahn« je imelo kratico WHKB. To kratice so tolmačili z besedami »Wir haben kein Bier« = nimamo pive. Moravska obmejna železnica (Mährische Grenzbahn) je imela kratico MGB = man geht besser = bolje je hoditi (kako voziti se). Označbo češkoslovaških državni železnic ČSD (Československe Statny) pa tolmačijo z besedami »Človeček, sed' domu« = človek, ostari doma.

Nogomet v Vatikanu

Dunajski listi poročajo iz Vatikana, da so tam ustanovili mlajši uradniki, sluge, orožniki in stražarji svoj nogometni klub. Člani kluba morejo postati le državljani vatikanske države. Švicarski gardisti so izključeni, ker so tuji. Neki član odličnega nogometnega kluba »Roma« uči in vežba člane vatikanskega kluba v nogometu. Vatikanski klub ima lep športni prostor. Klub se bo pridružil zvezi italijanskih nogometašev, ne bo se pa udeleževal mednarodnih tekem.

Marjeta Köppke,

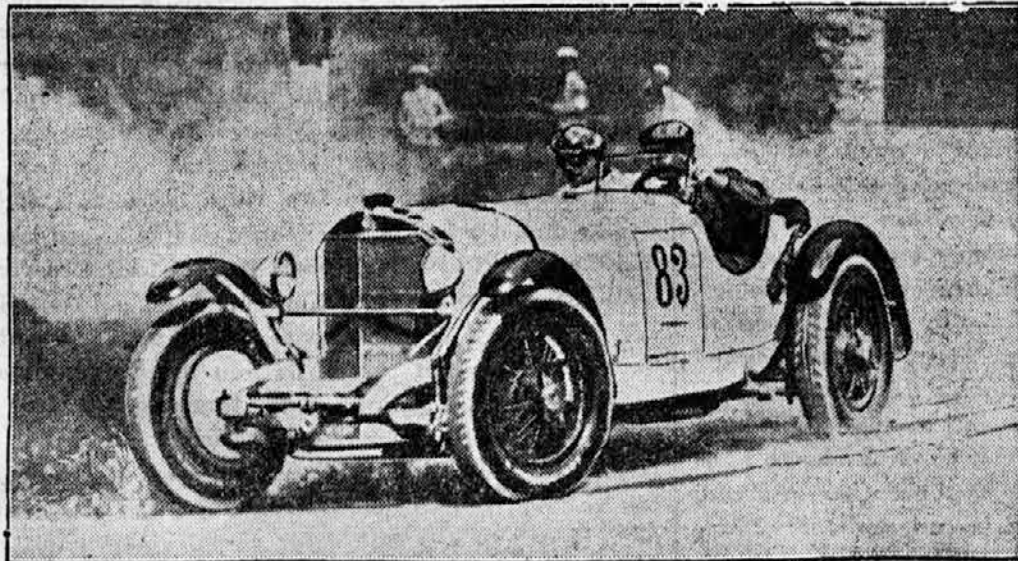
znana berlinska igralka, se je te dni zastrupila s plinom na Dunaju. Njen samomor je vzbudil veliko pozornost.

Stanovanjska zaščita v starem veku

Stanovanjska zaščita, ki je izzvala pri nas že med vojno, potem pa tudi po vojni toliko razprav ni moderna iznajdba. Stanovanjsko zaščito so poznali že stari Rimljani. Za časa cesarja Caracalla je izšla namreč okoli l. 214 po Kristusu naredba, ki se glasi: »Najemniku, ki redno plačuje svojo najemnino, sme gospodar le tedaj odpovedati stanovanje, če gospodar neovrgljivo dokaže, da rabi v najem dano stanovanje nujno sam za sebe, ali pa če hoče hišo prezidati, ali pa če najemnik stanovanje brez potrebe kviri.« Ta naredba je zelo podobna današnjim določbam o zaščiti najemnikov.

Mačke in piščanci

Na neki kokošji farmi, kakor jih imamo danes v Nemčiji vedno več, je dejal lastnik 6 pravkar izvaljenih piščančkov v košaro, košaro pa je postavil na valilni stroj, da piščančkom hladno in mokrotno vreme ne bi škodovalo. Domača mačka pa se je za piščančke takoj zavzela in prevzela nad njimi svoje vrste pokroviteljstvo. Če se je kakšen tujec le količkaj preveč približal košari, je mačka že začela pihati in se je pripravila na skok. Mačka ni zapustila svojih varovancev noč in dan; komaj da je šla po svojo jed,

Avtomobilske dirke na Semmeringu.

Avstrijski klub avtomobilistov je priredil preteklo nedeljo svojo 18. dirko na Semmeringu. Slika nam kaže zmagovalca v razredu za športne vozove Rudolfa Caracciola med vožnjo.